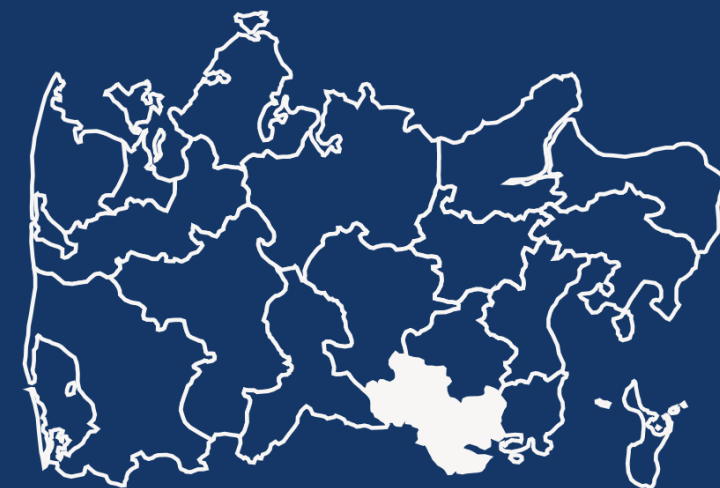

Erhvervsudvikling i Horsens Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Maj 2022

Indhold

1. Forord og sammenfatning	4
2. Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft	8
3. Temaafsnit om megatrends	15
4. Beskæftigelse og specialisering	21
5. Iværksætteri og vækstvirksomheder	25
6. Udvikling i virksomhedsbestand og eksport	34
7. Profilanalyse – highlights	38

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1 Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er tredje udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner samt modvirke udviklingsbarrierer.

Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Ydermere er det hensigten, at kommunerapporterne skal kunne bruges af kommunerne til at identificere det behov og potentiale, som det lokale erhvervsliv besidder. Endvidere er det hensigten at bidrage til at målrette den lokale erhvervsfremmeindsats og brugen af erhvervshusets specialiserede ydelser inden for virksomhedsdrift og udvikling.

Virksomheder står aktuelt overfor udfordringer grundet rekordlav ledighed og dermed et svækket rekrutteringsgrundlag. Med lokalt udarbejdede bidrag og statistik giver kommunerapporterne bl.a. et indblik i disse rekrutteringsudfordringer samt de initiativer, der er igangsat med henblik på at understøtte det lokale erhvervslivs adgang til arbejdskraft. Formålet er at bidrage til et styrket vidensgrundlag til brug for evt. nye lokale initiativer.

Megatrends, herunder grøn omstilling og digitalisering, påvirker i stigende grad erhvervslivet, og flere virksomheder responderer på disse megatrends ved at inkorporere dem i deres strategier. Med udgangspunkt i lokale bidrag samt statistik giver kommunerapporterne indblik i de udfordringer og muligheder, der er forbundet med grøn omstilling og

digitalisering. Det er formålet, at denne viden kan understøtte den fortsatte udvikling.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne – og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtigt. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Horsens Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner. De sidste udgøres af fem andre kommuner i regionen (Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune).

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

Sammenfatning — erhvervspræstationer

Horsens Kommune har på en række områder oplevet en positiv erhvervsudvikling i de senere år.

Fra 2020 til 2021 er den private beskæftigelse steget mere end i sammenlignelige kommuner og resten af regionen. Antallet af virksomheder er desuden i perioden fra 2015 til 2020 steget betydeligt. En udvikling der bl.a. dækker over en stigende etableringsrate og en lille stigning i overlevelseshraten blandt nye virksomheder.

Horsens Kommune har også oplevet et stigende antal vækstvirksomheder fra 2015 til 2020, og kommunen har en væsentlig højere andel vækstvirksomheder end sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Eksportværdien for de private virksomheder i Horsens Kommune er dog kun steget relativt lidt siden 2015, og eksportens andel af den samlede omsætning er lavere end gennemsnittet for Region Midtjylland og hele landet.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Horsens Kommune er steget med ca. seks pct. i perioden 2015 til 2020 og med hele 11 pct. fra starten af 2020 til slutningen af 2021. I resten af regionen har stigningen være på ni pct. i begge perioder.

Etableringsraten i Horsens Kommune var i 2020 på 6,5 pct., hvilket er over niveauet i sammenligningskommunerne på 5,4 pct. Samtidig er overlevelseshraten steget med ca. et procentpoint i Horsens Kommune fra 2019 til 2020.

I 2021 flyttede 227 virksomheder til Horsens Kommune, mens der fraflyttede 228 virksomheder. Den samlede nettotilflytning af virksomheder siden 2016 er -5 virksomheder og dermed tæt på 0.

Den samlede virksomhedsbestand i Horsens Kommune er steget fra 4.048 i 2015 til 4.483 i 2020.

Andelen af vækstvirksomheder lå i 2020 på 10 pct. i Horsens Kommune, hvilket er betydeligt over niveauet på 6,6 pct. for hele landet.

Andelen af eksportvirksomheder i Horsens Kommune ligger med 21 pct. på samme niveau som i hele Region Midtjylland. Til gengæld udgør eksporten kun 30 pct. af den samlede omsætning blandt virksomhederne i Horsens Kommune, hvorimod andelen ligger på 46 pct. for hele regionen.

Sammenfatning — erhvervsstruktur

Horsens Kommune har en blandet erhvervsstruktur med en række brancher, der hver beskæftiger et par tusinde årsværk. De største brancher er engroshandel, bygge og anlæg og detailhandel. Transportsektoren og industrien fylder også meget i den lokale erhvervsstruktur.

Gennem de seneste år har der været en kraftig vækst inden for flere af de toneangivende brancher. Det gælder især for bygge og anlæg, transport og engroshandel, der alle har oplevet stor vækst i beskæftigelsen siden 2015.

Horsens Kommune har også stor beskæftigelse inden for nogle af de erhvervsområder, der betragtes som danske styrkepositioner, og hvor der er etableret nationale klynger. Specielt grøn energi- og miljøteknologi skiller sig ud som et område, der både har høj beskæftigelse og høj jobvækst. Derudover er fødevarer også et af de nationale klyngeområder, der beskæftigelsesmæssigt fylder meget i Horsens Kommune.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher – målt på beskæftigelse – i Horsens Kommune er engroshandel, bygge og anlæg og detailhandel. Tilsammen beskæftiger de tre brancher ca. 9.000 årsværk.

Horsens Kommune har en stærk specialisering inden for flere industri-erhverv. Med en specialisering på 2,6 fylder føde-, drikke- og tobaksvareindustri mere end dobbelt så meget som i en gennemsnitskommune.

Der er også betydelig vækst inden for flere brancher. Beskæftigelsen inden for de to største brancher – engroshandel og bygge & anlæg – er vokset med henholdsvis 20 og 48 pct. i perioden 2015 til 2020.

Klyngeområdet grøn energi- og miljøteknologi har en specialiseringsgrad på 1,6 i Horsens Kommune. Det betyder, at området fylder 60 pct. mere end i en gennemsnitskommune.

I forhold til de nationale klynger har Horsens Kommune også oplevet størst vækst inden for grøn energi- og miljøteknologi. Der er i denne klynge skabt ca. 550 nye arbejdspladser siden 2015.

Sammenfatning – særtemaer

Rapporten ser i to temaafsnit nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft og de to helt centrale megatrends – grøn omstilling og digitalisering.

Arbejdsstyrkens uddannelsesmæssige sammensætning i Horsens Kommune ligner generelt sammenligningskommunerne og det regionale gennemsnit. Deltagelsen i efter- og videreuddannelser er lidt højere end i resten af landet, men ligger dog også i Horsens Kommune på et forholdsvist beskedent niveau. Derudover er der en lidt lavere andel af virksomhederne i kommunen, som har oplevet forgæves rekruttering.

De tilgængelige indikatorer peger i retning af, at erhvervslivet i Horsens Kommune hverken ligger langt fremme eller langt tilbage, når det gælder anvendelse af it-kompetencer og deltagelse i erhvervsfremmeprogrammer inden for digitalisering.

I forhold til den grønne omstilling viser analysen, at Horsens Kommune har en lav CO₂-udledning pr. indbygger, og at den har været faldende gennem de seneste år. Analysen indikerer med andre ord, at det går den rette vej med den grønne omstilling i Horsens.

Udvalgte resultater fra analysen

35 pct. af arbejdsstyrken i Horsens Kommune er faglærte, 29 pct. er ufaglærte, og 35 pct. har en videregående uddannelse. Det svarer nogenlunde til fordelingen i resten af landet.

Ca. 11 pct. af arbejdsstyrken i Horsens Kommune deltog i efter- og videreuddannelse fra 2018 til 2020. Det er lidt højere end regionsgennemsnittet.

28 pct. af virksomhederne i Horsens Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020 – mod 33 pct. i hele regionen.

Industriens energiforbrug pr. medarbejder har været nogenlunde uændret fra 2014 til 2020 i Horsens Kommune, men den samlede CO₂-udledning pr. indbygger har været faldende og er lavere end i resten af landet.

I perioden 2019 til 2021 havde virksomheder fra Horsens Kommune 29 deltagere i SMV:Digital pr. 1.000 virksomheder. Det er over landsgennemsnittet på 22, men under det regionale gennemsnit på 38.

Horsens Kommune har iværksat en række initiativer og indsatser, der har til formål at imødegå udfordringer knyttet til mangel på arbejdskraft samt digitalisering og grøn omstilling i virksomhederne.

2 Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft

Dette temaafsnit handler om virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

De første sider viser arbejdskraftens fordeling på uddannelsesniveauer, samt hvor mange der deltager i efter- og videreuddannelse. Derudover vises, hvor meget udenlandsk arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse.

Derefter vises data for forgæves rekruttering og udviklingen i antallet af opslåede stillinger, der giver en indikation af virksomhedernes udfordringer med at skaffe arbejdskraft.

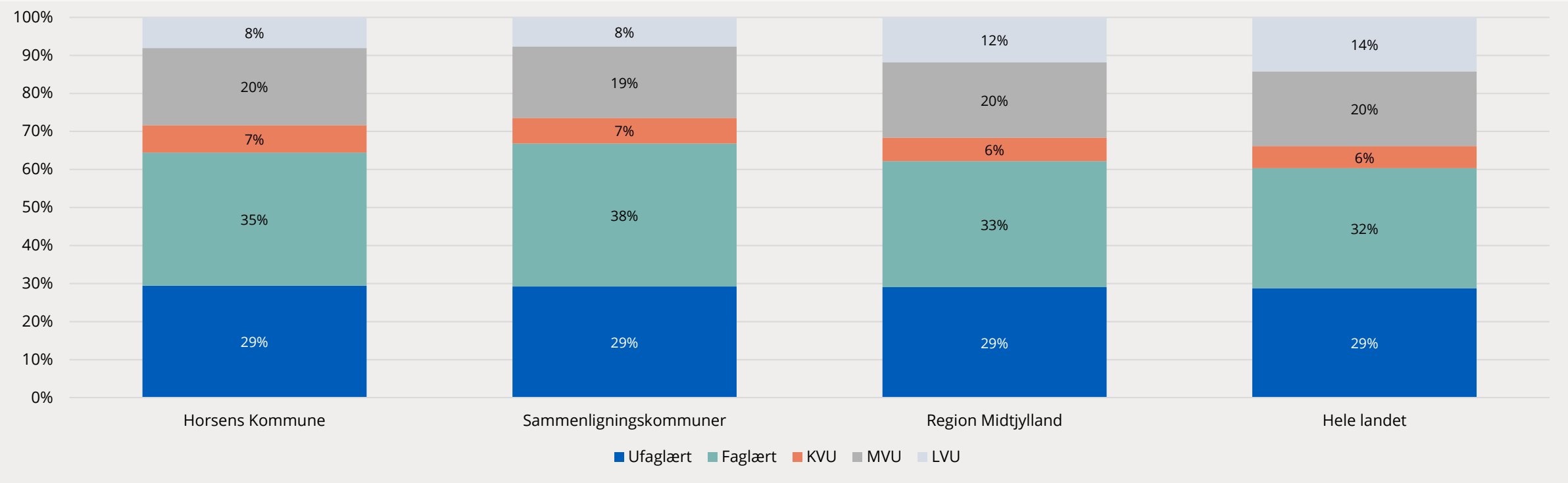
Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af, hvor der især er rekrutteringsudfordringer i erhvervslivet, og hvad der gøres lokalt i kommunen for at imødegå udfordringerne.

Arbejdsstyrkens sammensætning ligner regions- og landsgennemsnittet

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau og sammensætning er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har betydning for, hvilke erhverv og virksomheder en kommune kan tiltrække. Figuren nedenfor viser arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveauer i Horsens Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figuren viser, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Horsens Kommune kun afviger lidt fra det regionale gennemsnit og landsgennemsnittet. I Horsens Kommune er 29 pct. af arbejdsstyrken ufaglært, hvilket er identisk med sammenligningskommunerne, det regionale gennemsnit samt landsgennemsnittet. Når det gælder personer med en videregående uddannelse, har Horsens Kommune en lidt højere andel med en kort videregående uddannelse (KVU) og til gengæld en del færre med en lang videregående uddannelse, når der sammenlignes med resten af landet.

Figur 2.1. Fordeling af arbejdsstyrken efter uddannelsesniveau, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen. KVU=kortere videregående uddannelser; MVU=mellemlange videregående uddannelser; LVU=længerevarende videregående uddannelser.
Sammenligningskommunerne omfatter: Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Fald i efteruddannelsesaktiviteterne under coronakrisen

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen nedenfor viser, hvor stor en del af arbejdsstyrken der er blevet opkvalificeret gennem voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder.

Over hele landet er deltagelsesgraden faldet siden 2015 til 2017, hvilket formentlig skyldes en kombination af nedlukninger under coronakrisen (også på erhvervsskoler) i 2020 og højkonjunktoren i 2018 til 2019, der kan afholde virksomheder fra at investere i efteruddannelse. Den samme tendens kan ses i Horsens Kommune, der dog i begge perioder har haft en højere andel, som har deltaget i VEU end i resten af landet.

Tabel 2.1. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2015-20

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2015-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-20
Horsens Kommune	13,3%	11,1%
Sammenligningskommuner	12,6%	10,7%
Region Midtjylland	12,0%	10,1%
Hele landet	11,7%	9,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

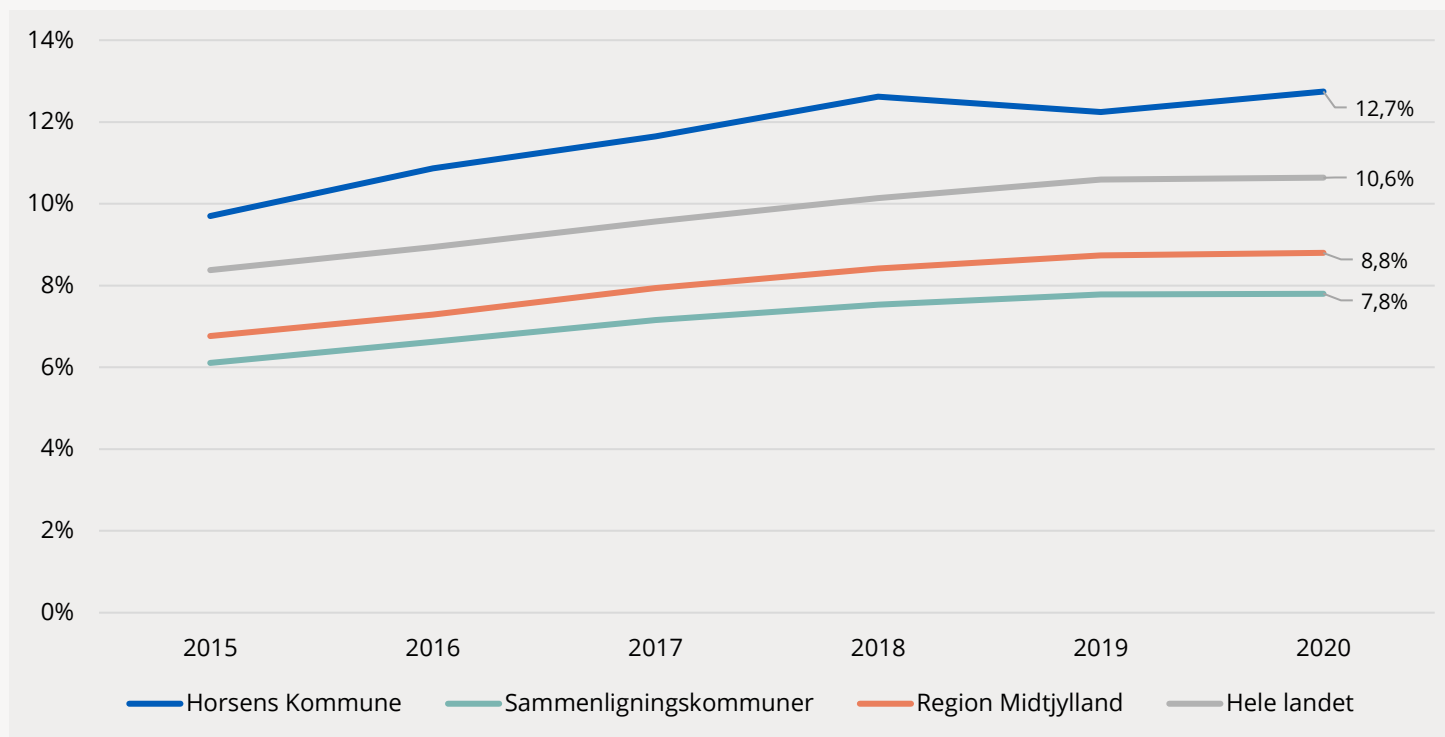
Høj andel af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Horsens Kommune

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder.

Andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet er over de senere år steget både på landsplan og i regionen. Også i Horsens Kommune er andelen af udenlandske medarbejdere steget, og væksten har været større end i sammenligningskommunerne set over hele perioden 2015 til 2020. Andelen på 12,7 pct. (2020) udenlandske medarbejdere i den private sektor i Horsens Kommune højere end i både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Det fremgår, at der i hele perioden har været en smule længere mellem den udenlandske arbejdskraft i Region Midtjylland end i landet som helhed. Det skal i den sammenhæng nævnes, at især græsekommuner (hovedstadskommuner og Tønder Kommune i Syddanmark) har en høj andel udenlandsk arbejdskraft.

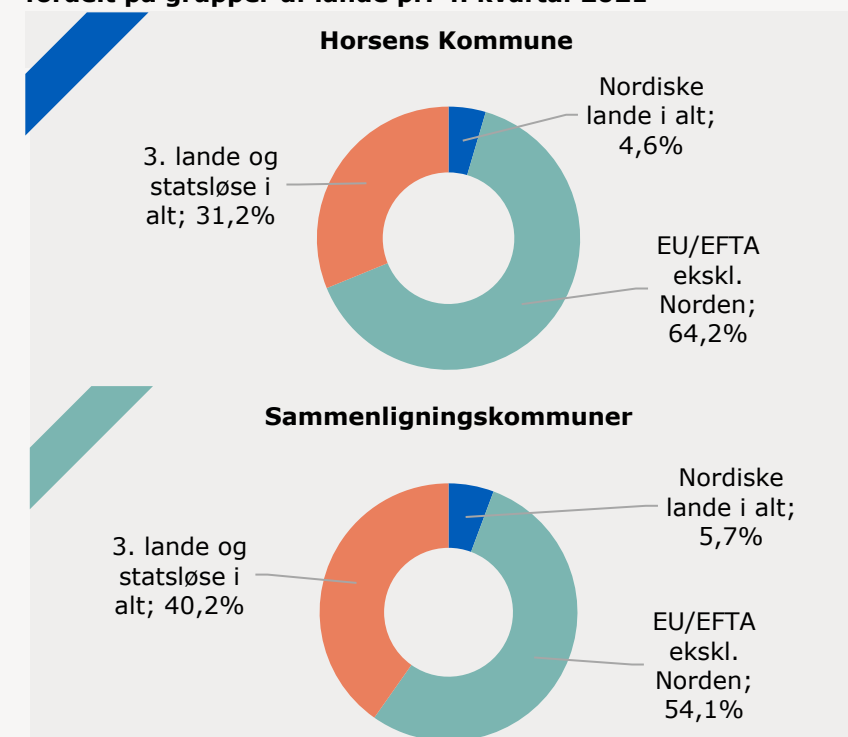
Når det gælder sammensætningen af den udenlandske arbejdskraft i Horsens Kommune, kommer næsten 65 pct. fra EU og EFTA-lande (eksklusiv Norden).

Figur 2.2. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: EFTA er den Europæiske Frihandelssammenslutning og består af Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

Figur 2.3. Fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere fordelt på grupper af lande pr. 4. kvartal 2021

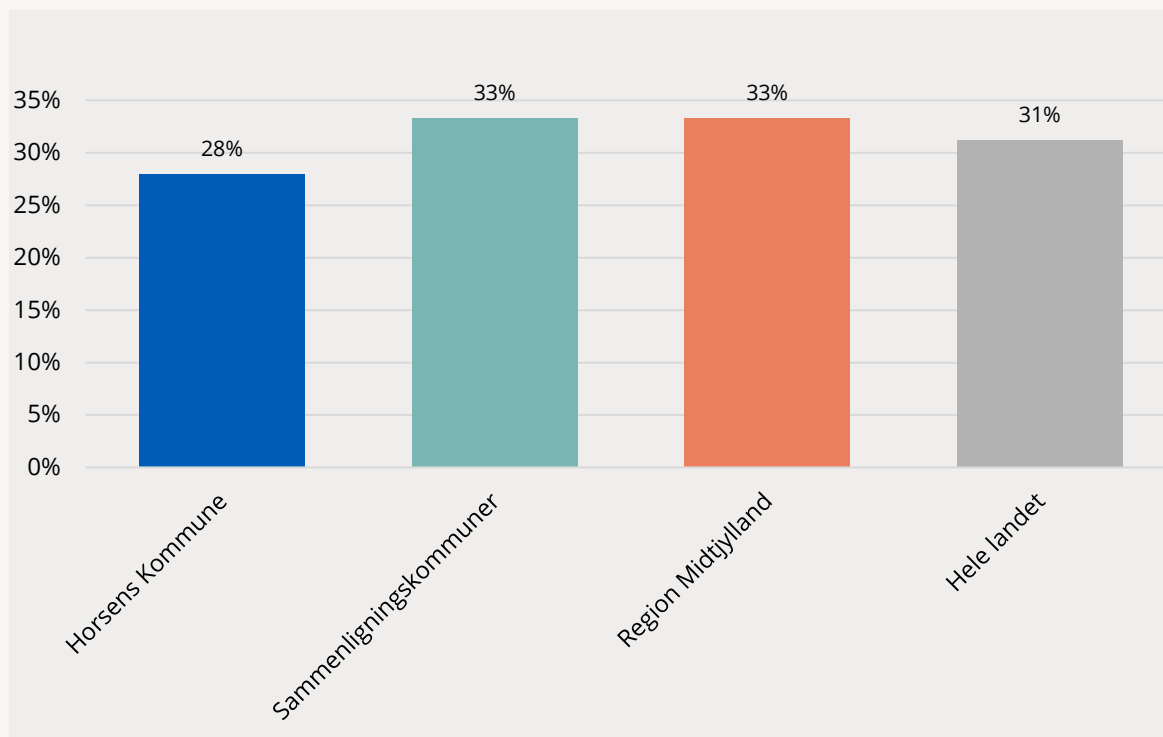
Færre virksomheder oplever forgæves rekruttering end i resten af regionen

Det er afgørende for virksomhedernes vækstmuligheder, at de kan få adgang til den arbejdskraft, de har brug for. Over hele landet har der i de seneste år kunnet konstateres mangel på visse typer af arbejdskraft og stigende rekrutteringsudfordringer i virksomhederne.

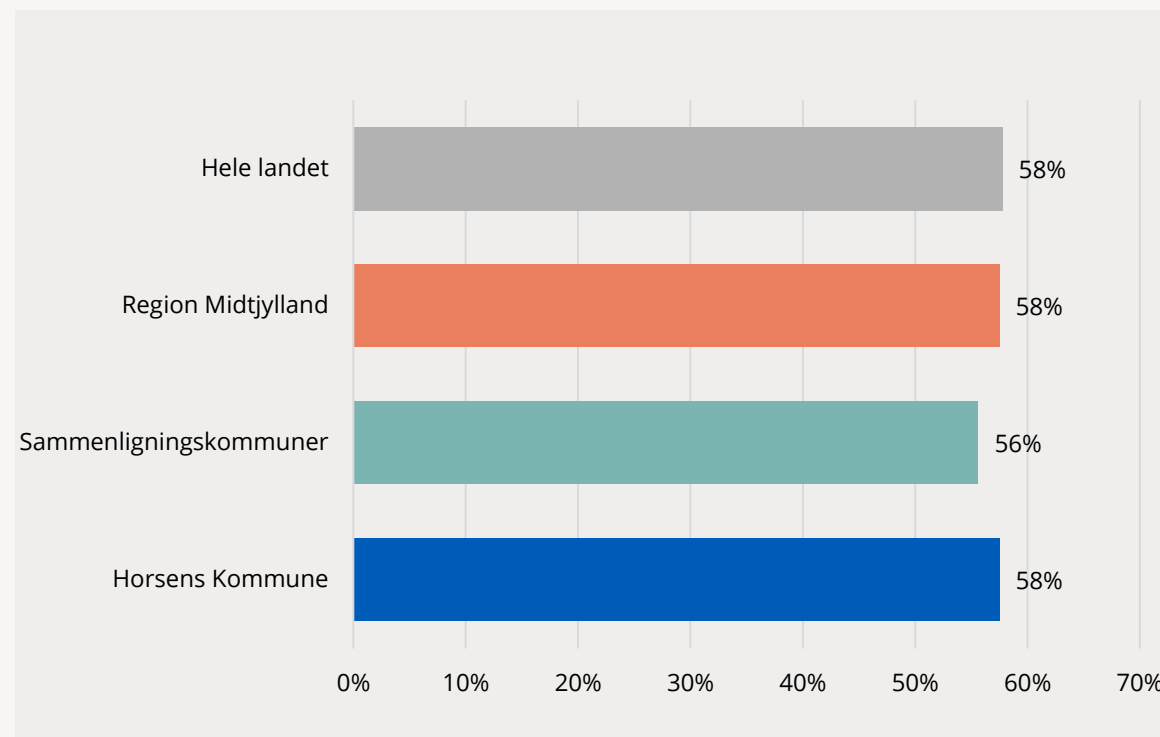
En indikator for virksomhedernes adgang til arbejdskraft er, hvor mange virksomheder der har ubesatte stillinger. Dvs. om virksomheder oplever forgæves rekruttering. En analyse fra Dansk Industri i 2021 viser, at 28 pct. af virksomhederne i Horsens Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020. For hele regionen var andelen 33 pct., mens den på landsplan var 31 pct., jf. Figur 2.2.

Adgangen til arbejdskraft er knyttet til befolkningens aldersfordeling og arbejdsstyrkens størrelse. Figuren til højre viser andelen af indbyggere i alderen 20-64 år, der er den aldersgruppe, hvor arbejdsudbuddet er størst. Som det fremgår, ligger denne andel både på 58 pct. i Horsens, hele regionen og på landsplan.

Figur 2.4. Andel virksomheder, der har oplevet forgæves rekruttering, 2020

Figur 2.5. Andel borgere i alderen 20-64 år, 2020

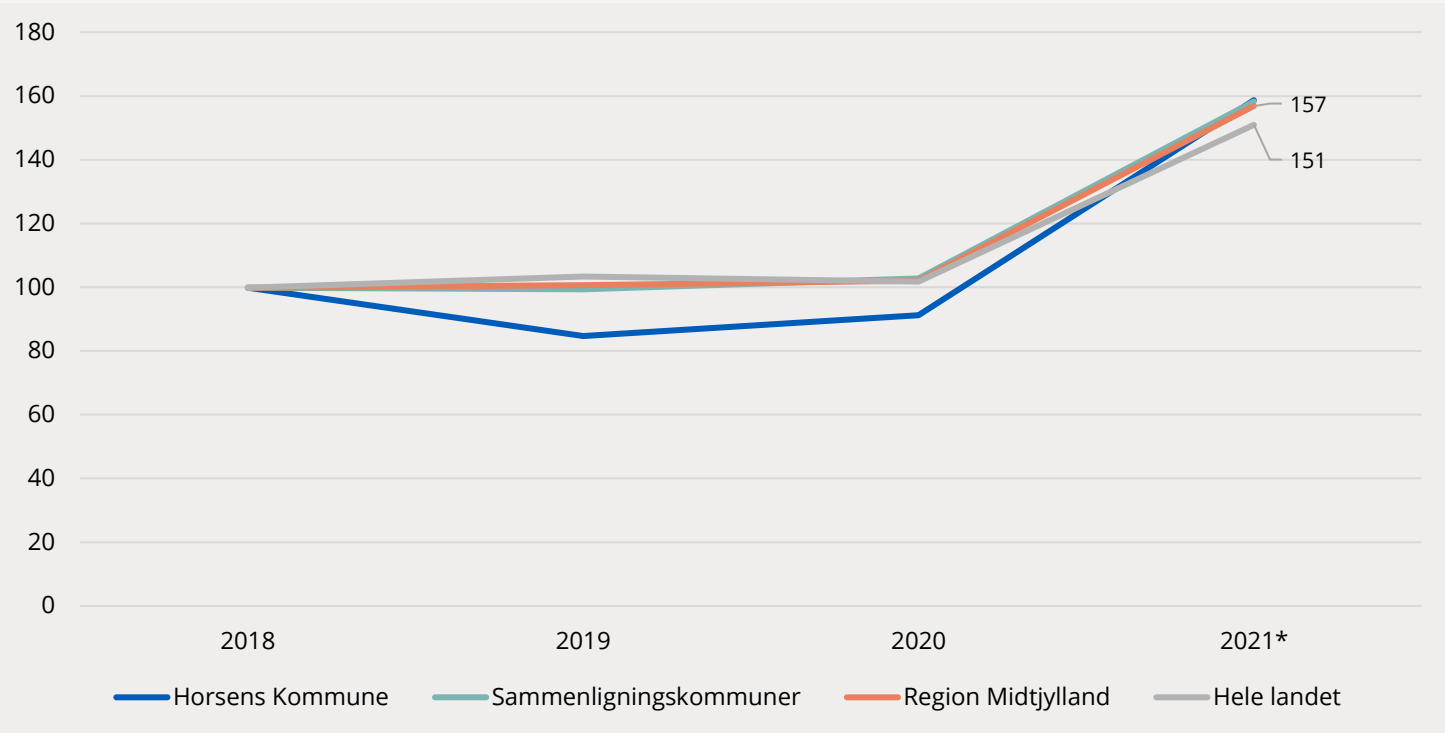
Vækst i antallet af opslåede stillinger

En indikator for presset på det lokale arbejdsmarked er udviklingen i omfanget af jobopslag, der afspejler efterspørgslen på arbejdskraft. Figuren til venstre viser udviklingen i opslåede stillinger siden 2018 i Horsens Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Det fremgår, at der i 2021 har været en markant stigning i antallet af opslåede stillinger både i Horsens Kommune og sammenligningskommunerne samt i regionen og hele landet. Det kan være udtryk for et stærkt stigende aktivitetsniveau, og det kan således ikke udelukkes, at der også har været en stigning i omfanget af forgæves rekrutteringer det seneste år (se figuren på foregående side).

Figuren til højre viser fordelingen af de opslåede stillinger på hovedsektorer. Som det fremgår, har der i 2021 i Horsens Kommune især været mange jobopslag inden for servicesektoren samt sundhed og pædagogik ligesom i sammenligningskommunerne. At andelen af opslåede stillinger er høj inden for sundhed og pædagogik kan skyldes rekruttering til testcentre.

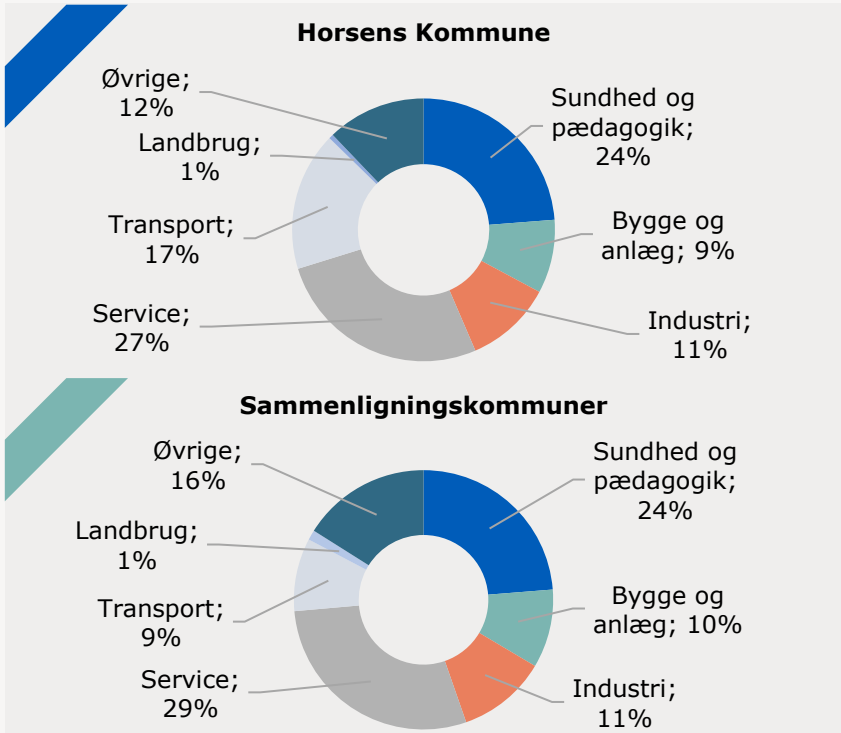
Figur 2.6. Indekseret udvikling i antal opslåede stillinger (2018=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra jobindsats.dk.

Note: Inddelingen på sektorer i figuren til højre er baseret på en gruppering af erhvervsgrupperingen under jobindeks.dk. Antallet af stillinger på årsbasis er summeret på måneder. I 2021 går data kun frem til og med november. I antallet af opslåede stillinger indgår også deltidsansatte og vikarer.

Figur 2.7. Fordeling af opslåede stillinger på sektorer, 2021

Tiltag for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft i Horsens Kommune

I. Adgang til arbejdskraft

I Horsens Kommune opleves i øjeblikket rekordlav ledighed, og i lighed med mange andre kommuner i landet er det blevet sværere at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Horsens Kommune oplever dog mindre rekrutteringsudfordringer end mange andre kommuner. Det skyldes bl.a.:

- *En god geografisk placering, hvor virksomheder kan nå ca. 1,1 mio. potentielle medarbejdere inden for en times kørsel.*
- *Et mobilt østjysk arbejdsmarked hvor mange pendler til Horsens for at arbejde.*
- *En aktiv bosætningsstrategi der gør, at Horsens igennem de sidste 10 år er Danmarks tredje hurtigst voksende kommune, hvor det særligt er personer i den arbejdsdygtige alder, der er flyttet til.*
- *Markante investeringer i ny infrastruktur frem mod 2035, der øger virksomhedernes rekrutteringsradius.*

II. Lokale initiativer og indsatser med henblik på at imødekomme rekrutteringsudfordringer

Horsens Kommune har i tæt samspil med erhvervslivet sat gang i mange initiativer for at sikre, at kommunens virksomheder har de bedst mulige forudsætninger for at tiltrække arbejdskraft. Samarbejdet kommer bl.a. til udtryk i en aktiv bosætningsstrategi og massive investeringer i ny infrastruktur. Derudover har kommunen en række målrettede tilbud til virksomhederne, der har brug for mere arbejdskraft. Tilbuddene er bl.a.:

- *Målrettet rekrutteringshjælp fra jobcenteret.*
- *Matchmakerfunktion hos Business Horsens, der kobler bl.a. studerende, udenlandske medarbejdere og nyuddannede med virksomhederne.*
- *Tiltrækning af udenlandske specialister og udenlandske faglærte sammen med de øvrige kommuner i Business Region Aarhus.*

Endvidere har kommunen fokus på at udvikle Horsens som uddannelsesby og tiltrække flere studerende og uddannelser til det nye midtby-campus.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3 Temaafsnit om megatrends

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapporter sætter fokus på de megatrends, der især præger erhvervsudviklingen i disse år – nemlig grøn omstilling og digitalisering.

Der er desværre endnu ikke data og indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen i den digitale transformation og grønne omstilling i erhvervslivet på tværs af kommuner.

Men afsnittet viser nøgleindikatorer for CO₂-udledning, energiforbrug og digitale kompetencer. Herudover vises data for virksomhedernes deltagelse i SMV:Digital.

Til sidst giver afsnittet et overblik over initiativer i kommunen, der understøtter hhv. digitalisering og grøn omstilling.

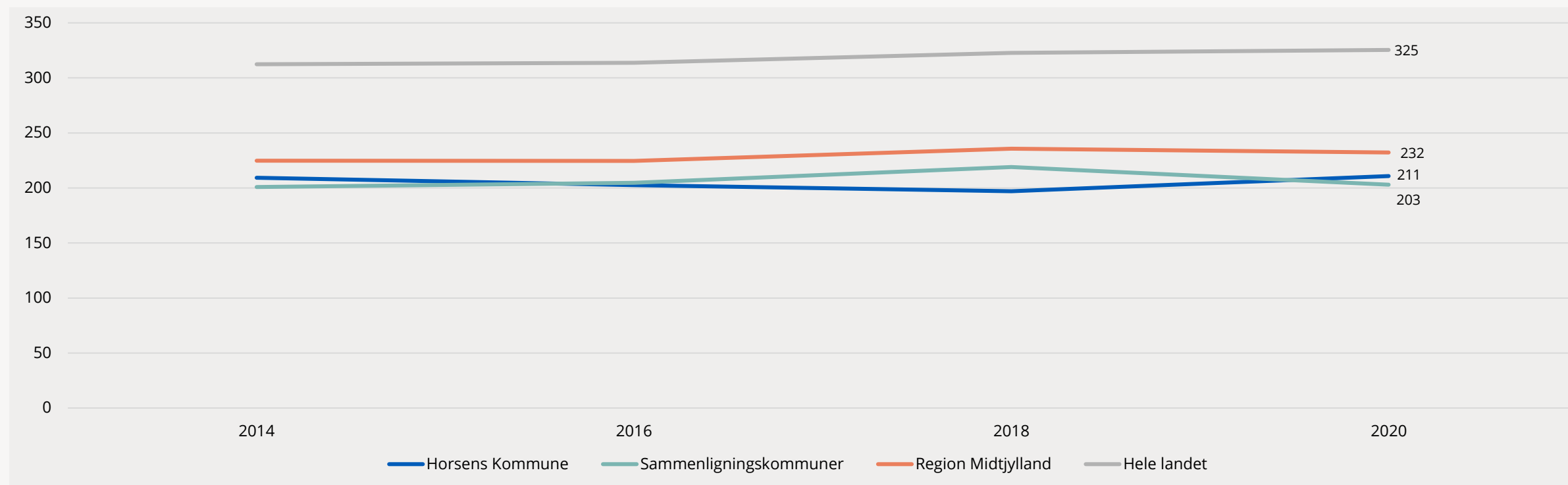
Uændret energiforbrug i industrien i Horsens Kommune

Et af de områder, hvor der er sammenlignelige data på kommunalt niveau relateret til den grønne omstilling, er industriens energiforbrug, som i mange midtjyske kommuner udgør en væsentlig del af det samlede CO₂-aftryk. På dette område er der dog betydelige forskelle på tværs af kommuner, der bl.a. kan hænge sammen med forskelle i branchestrukturen.

Industrivirksomhederne i Horsens Kommune har fra 2014-20 haft et nogenlunde uændret energiforbrug pr. medarbejder, som det fremgår af figuren nedenfor. Derudover fremgår det, at industriens energiforbrug i Horsens Kommune har ligget under landsgennemsnittet i alle årene.

Det fremgår også af figuren, at energiforbruget pr. medarbejder over hele perioden har været forholdsvis konstant i både Region Midtjylland og hele landet.

Figur 3.1. Udviklingen i industriens energiforbrug (målt i 1.000 gigajoule pr. beskæftiget), 2014-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

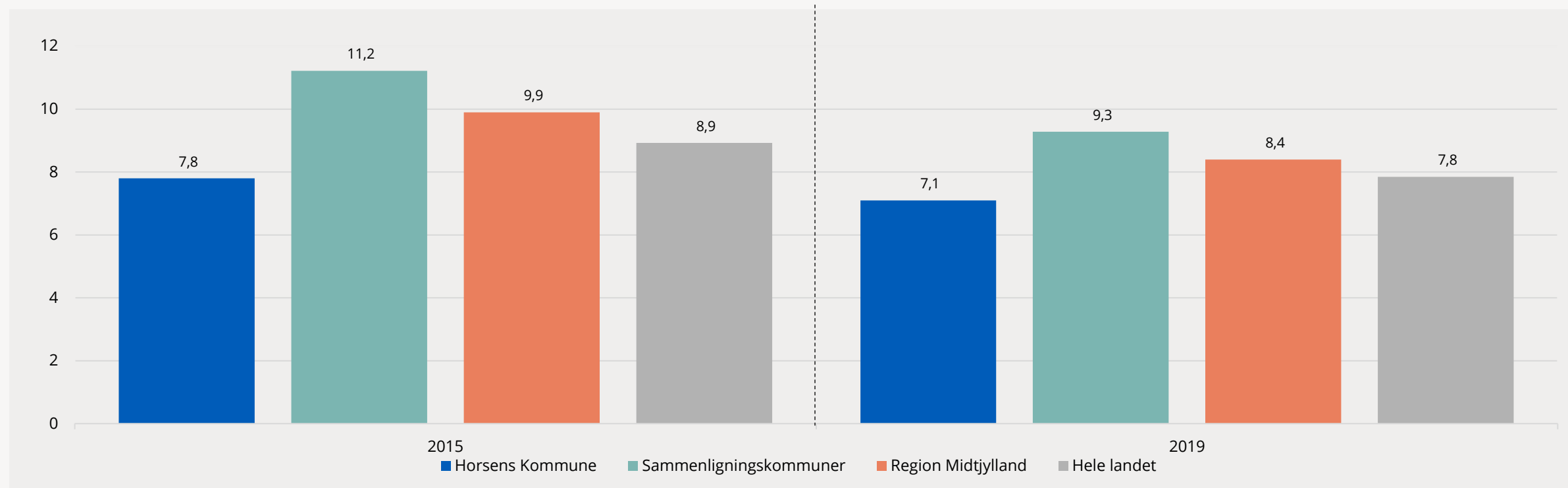
Sammenligningskommunerne omfatter: Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Lav CO2-udledning pr. indbygger i Horsens Kommune

I mange kommuner er der stor opmærksomhed på udviklingen i den samlede CO2-udledning, og en række kommuner har opstillet mål om CO2-neutralitet inden for en årrække. Figuren neden for viser CO2-udledningen pr. indbygger i 2015 og 2019 i kommunen, regionen, sammenligningskommunerne og hele landet.

Det fremgår, at Horsens Kommune både i 2015 og 2019 havde en lavere CO2-udledning pr. indbygger end i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Samtidig kan det ses, at CO2-udledningen er faldet fra 2015 til 2019, og at Horsens Kommune stadig har en lav CO2-udledning pr. indbygger i forhold til resten af landet.

Figur 3.2. CO2-udledning tons pr. indbygger, 2015 og 2019

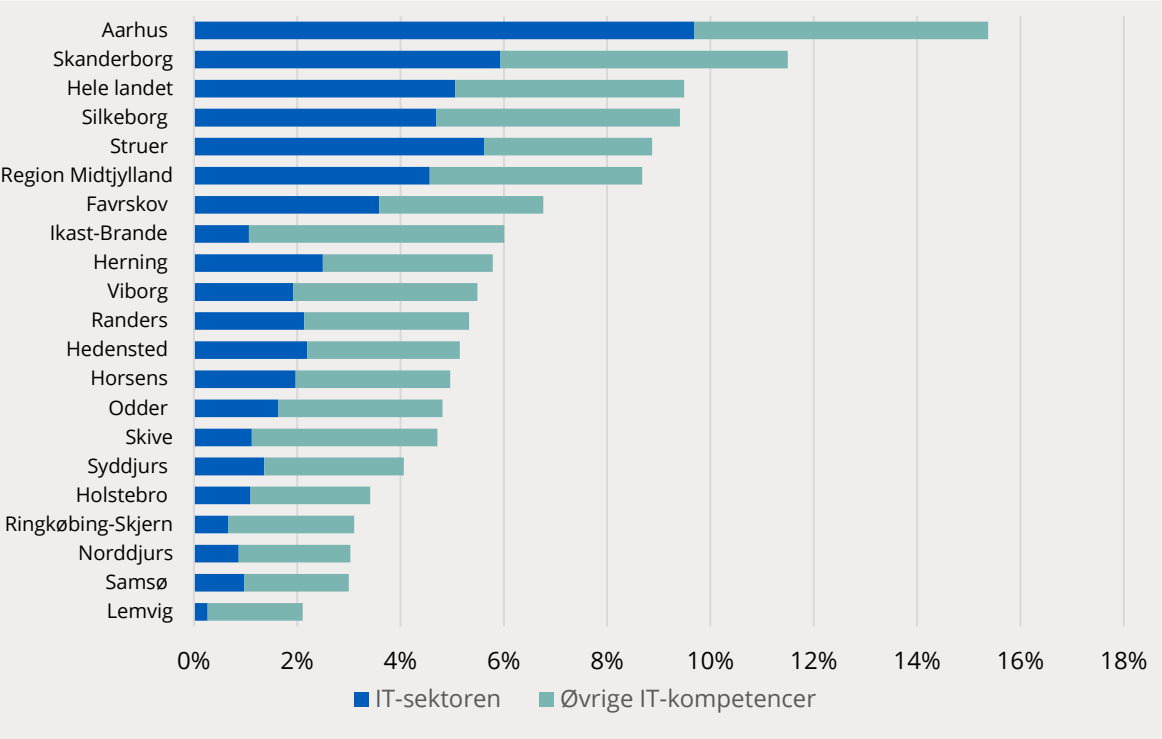
Uændret it-beskæftigelse i Horsens Kommune

En vigtig indikator for erhvervslivets evne til digital transformation er it-beskæftigelsen. Dvs. antallet af personer, der arbejder med drift og udvikling inden for it. It-arbejdsmarkedet kan inddeles i personer ansat i it-sektoren samt personer i andre brancher, der har en it-uddannelse eller er ansat i en it-stilling (øvrige it-kompetencer). Som det fremgår af Figur 3.3 nedenfor, er it-beskæftigelsen klart størst i Aarhus Kommune efterfulgt af Skanderborg Kommune.

Horsens ligger nummer 11 blandt de midtjyske kommuner målt på it-beskæftigelsens andel af den samlede beskæftigelse. Samlet udgør it-beskæftigelsen ca. fem procent af den samlede private beskæftigelse i Horsens Kommune.

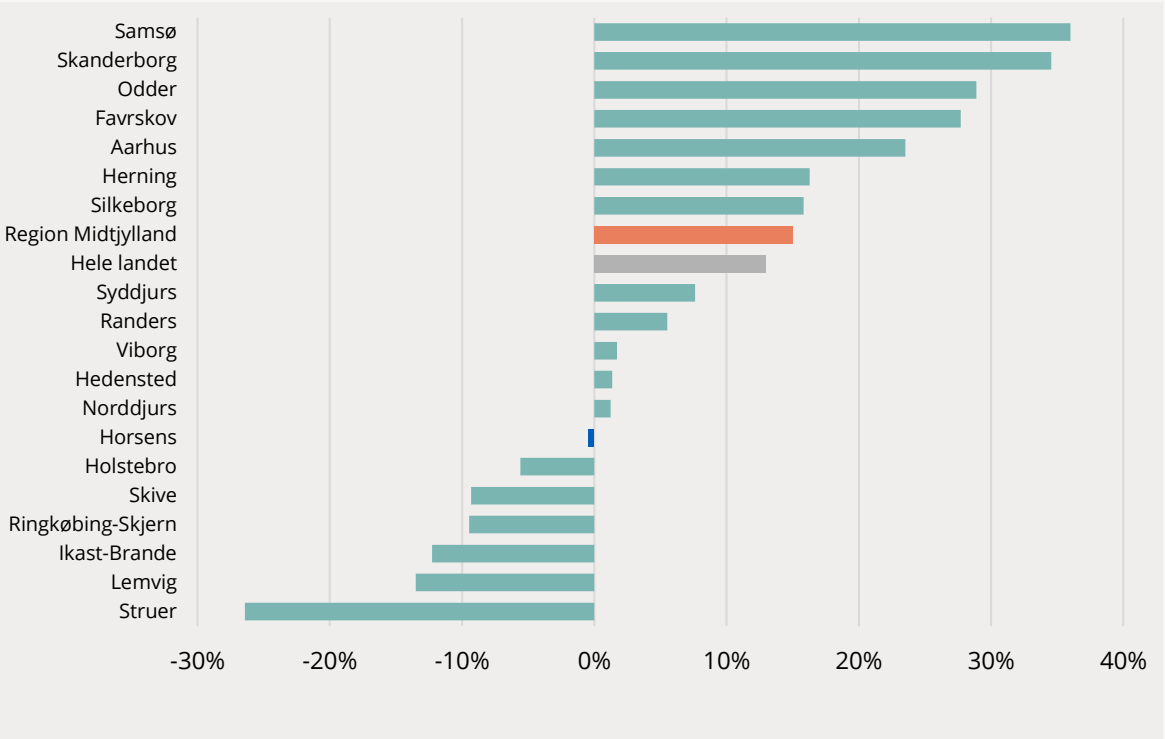
Figuren til højre viser, at mange kommuner har haft vækst i it-beskæftigelsen. Det gælder ikke Horsens Kommune, hvor antallet af it-jobs har været nogenlunde konstant i perioden fra 2015-20. For regionen som helhed har væksten været på 15 pct.

Figur 3.3. It-beskæftigelse opdelt efter kommune, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 3.4. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2015-20

Mange deltagere i SMV:Digital i Region Midtjylland

En indikator for den digitale transformation i virksomhederne er deltagelsen i nationale programmer, der yder tilskud til it-udvikling. Det største og bredest forankrede program i Danmark er SMV:Digital. Gennem SMV:Digital kan SMV'er med 2-249 ansatte søge om tilskudsvouchers, hvor et rådgivningsforløb bliver skræddersyet ud fra virksomhedens udviklingsprojekt.

I perioden 2019 til 2021 deltog 933 virksomheder i Region Midtjylland i SMV:Digital-projekter, svarende til 35 pct. af alle forløb på landsplan. Tabellen nedenfor viser fordelingen af de 933 virksomheder på kommuner og samtidig antal deltagere pr. 1.000 virksomheder i målgruppen.

Det fremgår, at Horsens Kommune havde 29 deltagere pr. 1.000 virksomheder, hvilket er under regions gennemsnittet på 38. Tabellen viser dog også, at antallet af deltagere pr. 1.000 virksomheder er klart større i Region Midtjylland end i resten af landet.

Tabel 3.1. Deltagelser i SMV:Digital, 2019-21

Kommuner	Antal deltagere	Deltagere pr. 1.000 virksomheder i målgruppen
Aarhus	282	44
Silkeborg	86	50
Hedensted	67	68
Randers	61	34
Herning	61	30
Skanderborg	58	51
Viborg	51	27
Horsens	49	29
Favrskov	45	52
Holstebro	43	34
Ringkøbing-Skjern	41	29
Ikast-Brande	39	44
Struer	29	73
Skive	22	23
Odder	17	43
Norddjurs	15	20
Lemvig	12	22
Syddjurs	9	11
Region Midtjylland	993	38
Øvrige regioner	1.879	22

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Erhvervsstyrelsen

Note: Samsø Kommune indgår ikke i statistikken, da der ikke er nok deltagere. De enkelte kommuner kan derfor ikke summeres til totalen for Region Midtjylland. Antallet af virksomheder i målgruppen er opgjort som antallet af virksomheder med to eller flere medarbejdere.

Initiativer og tiltag i Horsens Kommune til at understøtte digitalisering og grøn omstilling

I. Potentiale og udfordringer forbundet med den grønne omstilling og digitalisering i Horsens Kommune

Det er Horsens Kommunes oplevelse, at de fleste virksomheder i Horsens Kommune ser et stort potentiale i både grøn omstilling og digitalisering.

Rigtig mange virksomheder i Horsens Kommune på tværs af forskellige brancher er i fuld gang med tiltag, der mindsker deres klimaaftryk. Erhvervslivet løfter således et stort ansvar for efterlade en grønnere verden til de næste generationer, og er samtidig bevidste om, at det er et afgørende konkurrenceparameter i fremtiden.

De primære udfordringer på det grønne område er, at virksomhederne mangler nationale eller internationale (EU) lovgivningsmæssige rammer for at kunne foretage de rigtige investeringer i en grøn fremtid. Det gælder bl.a. inden for transport- og logistikbranchen, fødevarerområdet og bygge-bolig, som alle fylder meget i Horsens.

Digitalisering og automatisering er et fokusområde i Horsens Kommune. Det er erfaringen, at virksomhederne i Horsens Kommune generelt ser automatisering og digitalisering som et vigtigt konkurrenceparameter, men også som en måde at løse udfordringen med mangel på arbejdskraft.

Iværksætteriet og den grønne omstilling

Det er vores opfattelse, at digitalisering og grøn omstilling er en naturlig og integreret del af mange iværksætteres forretningsplan og det fundament, som deres virksomheder hviler på.

II. Indsatser og initiativer der understøtter den grønne omstilling og digitalisering

Business Horsens varetager den lokale erhvervsservice, og efter aftale med Horsens Kommune er både grøn omstilling og digitalisering fokusområder i dialogen med både lokale iværksættere og virksomheder.

Derudover er Horsens Kommune ved at udarbejde en klimaplan, hvor erhvervslivet har bidraget i forhold til konkrete indsatser målrettet de brancher og virksomheder i Horsens, der har stort klimaaftryk. Der arbejdes med indsatser i forhold til bygge-bolig, industri, transport og logistik og fødevarerområdet. Endvidere arbejdes der på at gøre Horsens Kommune til en grøn turismested i samarbejdet med turismeerhvervet. Eksempler på igangværende initiativer, der skal hjælpe virksomhederne med deres grønne omstilling, er bl.a.:

De Grønne Hjerter

De Grønne Hjerter er en videnskub, der gør det let at møde andre fagfolk inden for grøn omstilling. Her kan virksomheder udveksle erfaringer, udfordringer og løsninger med folk, der arbejder med den grønne omstilling – eller vil påbegynde arbejdet med grøn omstilling.

ECSMV

ECSMV er et projekt, som har sigte på at øge energieffektiviteten og reducere CO₂-udledningen blandt små og mellemstore virksomheder. Virksomheder, der deltager i projektet, kan få tilskud til rådgivning til udvikling af en forretningsmodel, der anviser konkrete potentialer for energi- og materialebesparelser og for CO₂-reduktion i virksomheden og i dens værdikæder. Efterfølgende kan virksomheder, der har udviklet en grøn forretningsmodel, modtage investeringstilskud til implementering af den grønne forretningsmodel.

Udrulning af fjernvarme til erhvervsområder

I samarbejde med Fjernvarme Horsens og Business Horsens er der et målrettet fokus på at hjælpe virksomheder med at konvertere fra gas til fjernvarme.

Målrettet vejledning til grøn omstilling

I samarbejde med Business Horsens er der i vores klimaplan opsat et mål om, at alle SMV'er med mellem 5-75 medarbejdere i Horsens Kommune har modtaget vejledning og på anden vis igangsat grøn omstilling.

4 Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Horsens Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen. Først vises specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Derefter vises jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau.

Stigende privat beskæftigelse i Horsens Kommune siden 2015

En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse.

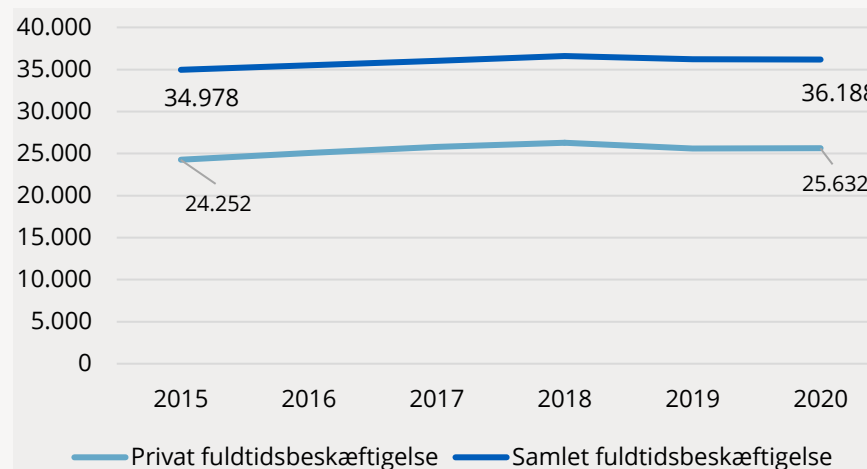
Figur 4.1 viser, at der i perioden 2015 til 2020 er sket en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse på knap 1.400 personer i Horsens Kommune.

Figur 4.2. viser dog, at væksten pga. et fald fra 2018 til 2019 har været lidt svagere i Horsens Kommune end i både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

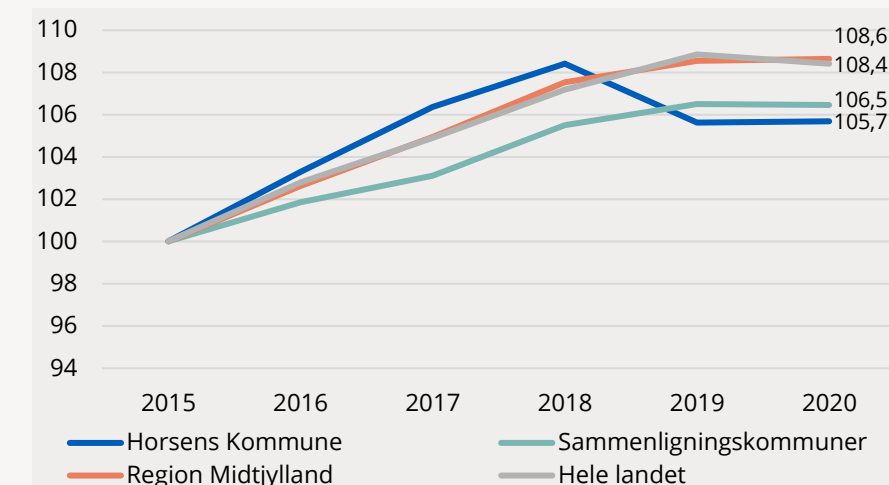
For at belyse udviklingen under coronakrisen viser figuren nederst den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse siden første kvartal 2020.

Figuren viser, at Horsens Kommune har haft en fremgang i den private beskæftigelse under coronakrisen, der ligger lidt over både sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

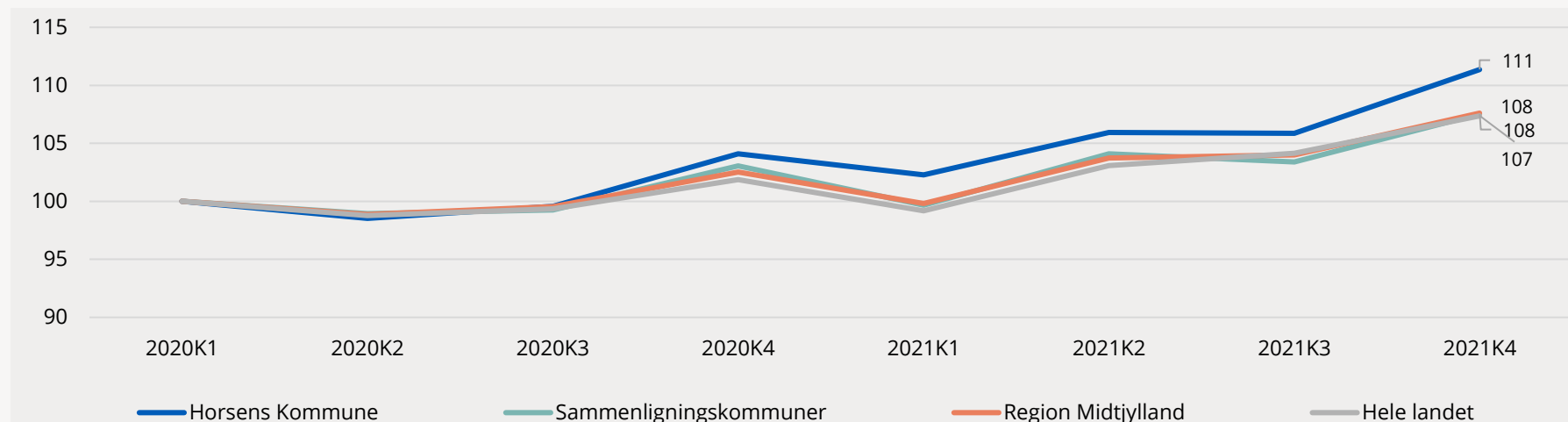
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2015-20

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2015=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor under coronakrisen (1. kv. 2020=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for Figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for Figur 4.3.).

Sammenligningskommunerne omfatter: Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune. I Figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

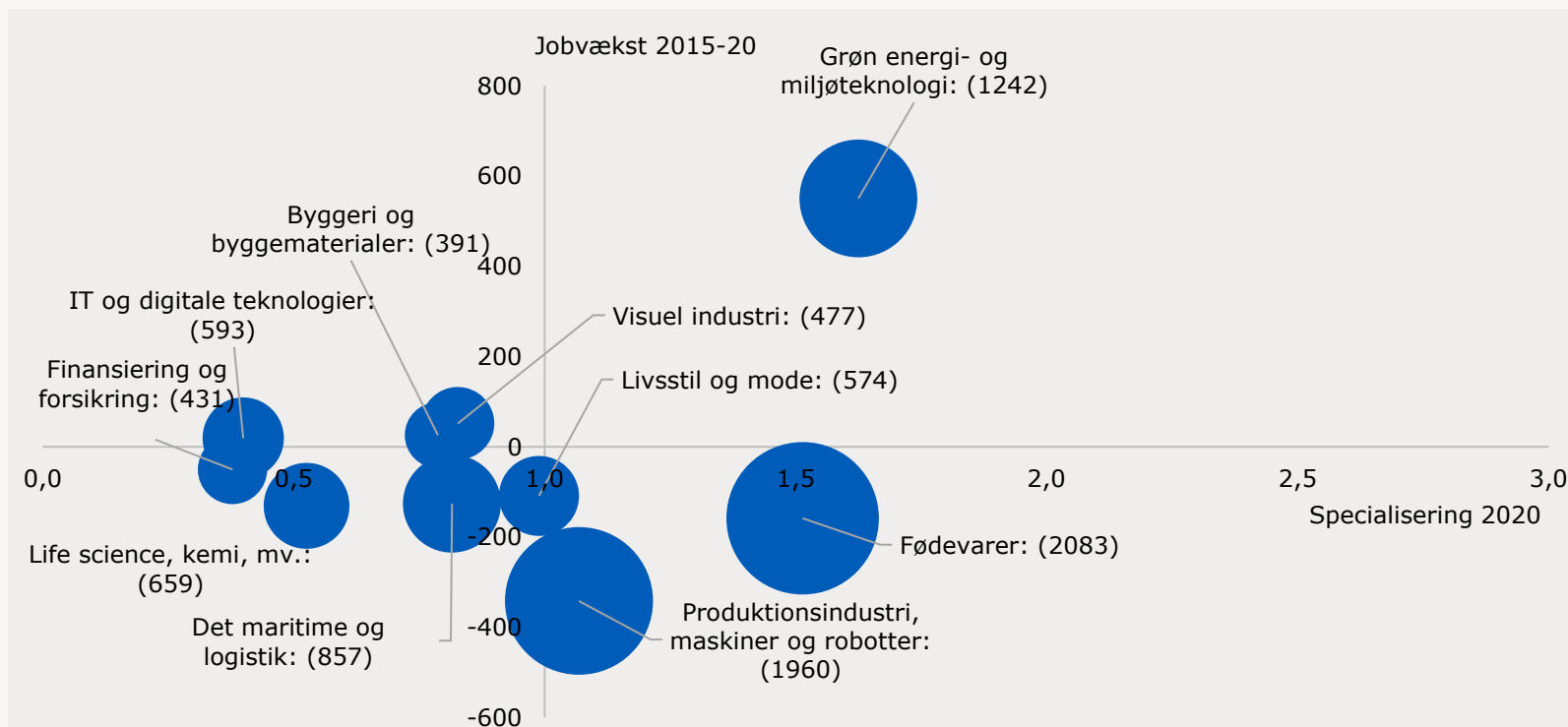
Fødevarer, produktionsindustri og grøn teknologi er de største klyngeområder

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvordan Horsens Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed også kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Figuren viser, at områderne fødevarer, produktionsindustri og grøn energi- og miljøteknologi er de største klynger rent jobmæssigt (cirklernes størrelse) i Horsens Kommune. Den største jobvækst fra 2015 til 2020 har fundet sted inden for klyngeområdet grøn energi- og miljøteknologi, der har haft en vækst på ca. 550 fuldtidsstillinger.

Det fremgår også, at grøn energi- og miljøteknologi er den klynge, der har den største specialiseringsgrad. Med en specialisering på 1,6 udgør grøn energi- og miljøteknologi en andel af den samlede beskæftigelse inden for internationalt konkurrerende erhverv, der er 1,6 gange større end i en gennemsnitskommune. Derudover har fødevarer en høj specialisering i Horsens Kommune.

Figur 4.4. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2015-20

Figuren viser Horsens Kommunes erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2020. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Horsens Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2015-20. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra Clean og Energy Cluster.

Handel samt bygge og anlæg dominerer erhvervsstrukturen i Horsens Kommune

Hvor figuren på forrige side gav et overblik over Horsens Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Den viser, at engroshandel er den største branche i Horsens Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs, og at denne branche samtidig har oplevet betydelig jobvækst (20 pct.). Derudover er bygge og anlæg også blandt de toneangivende brancher i Horsens Kommune, som samtidig har oplevet en markant jobvækst (48 pct.) fra 2015 til 2020. Den stærkeste specialisering i kommunen er inden for føde-, drikke- og tobaksvareindustri.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2015-20 samt erhvervsmæssige specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2015-20 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2015-20 (pct.)	Specialisering, 2020
	2015	2020			
Engroshandel	2.677	3.220	20%	5%	1,4
Bygge og anlæg	2.033	3.010	48%	17%	1,2
Detailhandel	2.677	2.829	6%	2%	1,0
Transport	1.575	1.963	25%	7%	1,3
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	1.985	1.876	-6%	3%	2,6
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	1.500	1.635	9%	11%	1,2
Operationel service	2.369	1.489	-37%	12%	1,0
Rådgivning, forskning og udvikling	1.094	1.255	15%	14%	0,7
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	1.107	1.049	-5%	2%	1,4
Metalindustri	938	828	-12%	1%	1,6
Landbrug, skovbrug og fiskeri	818	818	0%	-2%	0,9
Hoteller og restauranter	753	788	5%	9%	0,7
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	710	592	-17%	6%	0,6
Ejendomshandel og udlejning	534	586	10%	6%	0,9
Sundhedsvæsen	523	556	6%	12%	0,9
Tele, IT og information	508	504	-1%	20%	0,4
Private velfærdsinstitutioner	362	466	29%	18%	0,8
Undervisning	391	422	8%	9%	0,7
Andre serviceydelser mv.	400	377	-6%	7%	0,5
Reklame og øvrig erhvervsservice	315	365	16%	11%	0,8
Finansiering og forsikring	412	342	-17%	7%	0,3
Råstof, energi og forsyning mv.	223	295	32%	9%	1,1
Kultur og fritid	241	285	18%	13%	0,7
Forlag, tv og radio	107	84	-21%	6%	0,2
Alle brancher	24.252	25.632	6%	8%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

5 Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Horsens Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesheden blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2015.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Horsens Kommune.

Høj etableringsrate i Horsens Kommune

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

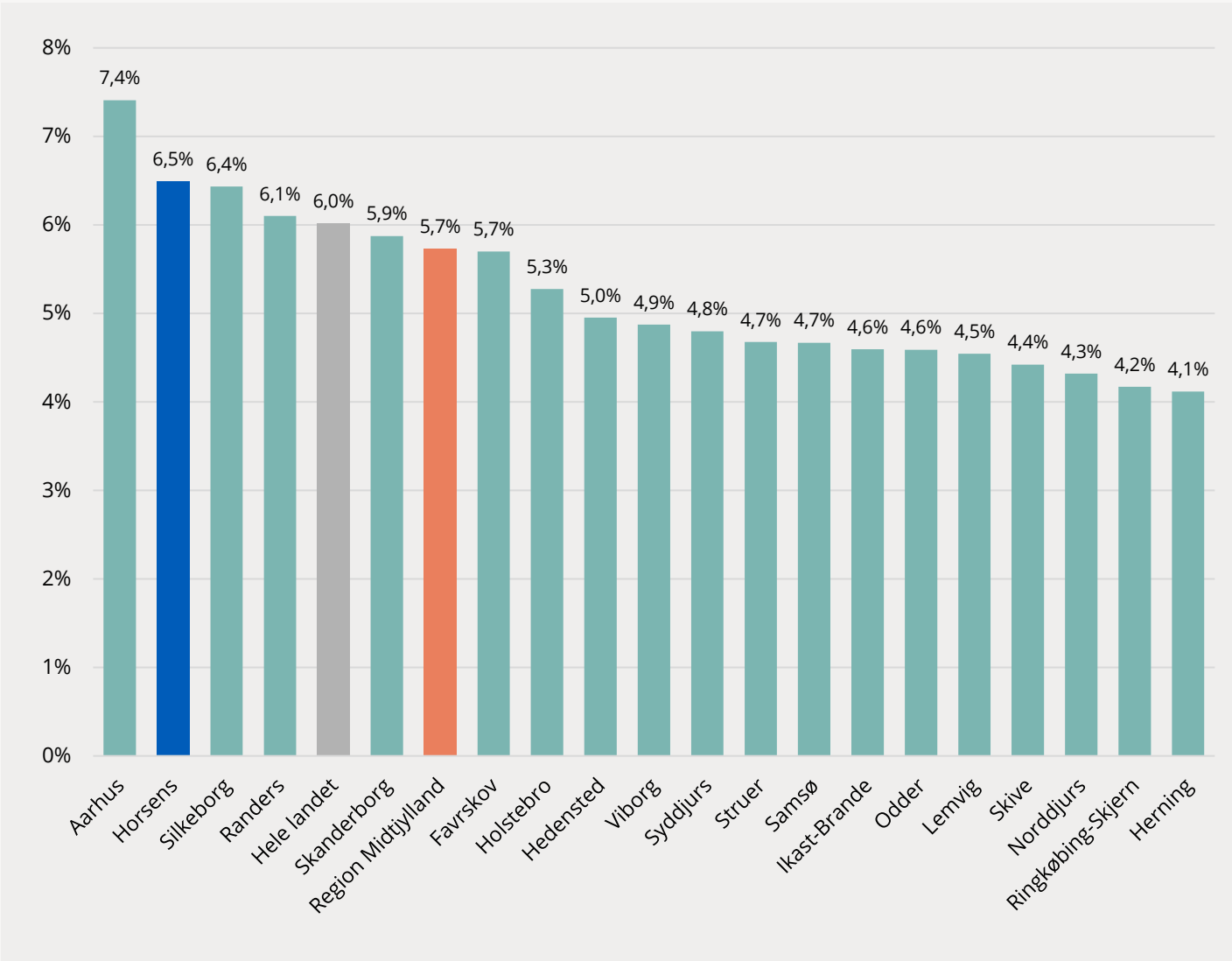
Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2020) i de midtjyske kommuner i 2020 sammenholdt med landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Horsens Kommune i 2020 både over landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet – kun overgået af Aarhus Kommune.

Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,4 pct., mens de to vestjyske kommuner – Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune – havde den laveste etableringsrate på lidt over 4 pct. Generelt er etableringsraterne højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand

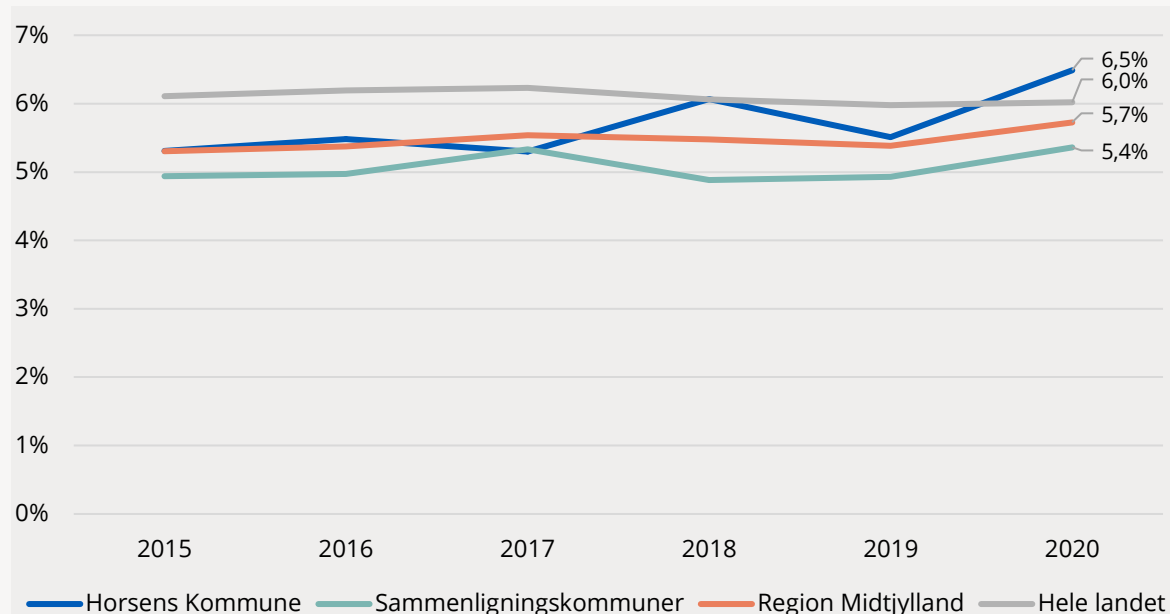
Vækst i etableringsraten

Figuren nedenfor viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2015 til 2020 for Horsens Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har etableringsraten i Horsens Kommune frem til 2019 ligget meget tæt på det regionale gennemsnit, men i 2020 steg etableringsraten, så den kom op over landsgennemsnittet.

Figuren viser også, at forskellen mellem de midtjyske kommuner og resten af landet er blevet indsnævret gennem perioden. Hvor etableringsraten på landsplan er faldet en smule i den femårige periode, er den steget med mere end et procentpoint i Horsens Kommune.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommunerne omfatter: Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Mange iværksættere inden for bygge & anlæg

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, der etableres nye virksomheder. Tabel 5.1 viser derfor iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2019 til 2020.

Af tabellen fremgår, at der i Horsens Kommune er etableret flest virksomheder inden for bygge & anlæg. Derefter følger videnservice. Forskellene mellem de største brancheområder er dog beskeden.

Tabellen viser også, at fordelingen i Horsens Kommune kun i begrænset omfang adskiller sig fra fordelingen i sammenligningskommuner og resten af regionen.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2019-20

Branche	Horsens Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Bygge & anlæg	16%	14%	12%	13%
Videnservice	14%	12%	15%	16%
Finansiering, forsikring og ejendomme	11%	12%	12%	9%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	10%	10%	9%	9%
Operationel service	9%	9%	8%	9%
Detailhandel	8%	9%	8%	8%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	7%	11%	10%	8%
Hoteller og restauranter	6%	5%	5%	6%
Information og kommunikation	6%	5%	7%	9%
Industri	4%	6%	5%	4%
Transport	4%	3%	4%	5%
Engroshandel	3%	4%	4%	3%
I alt	100%	100%	100%	100%

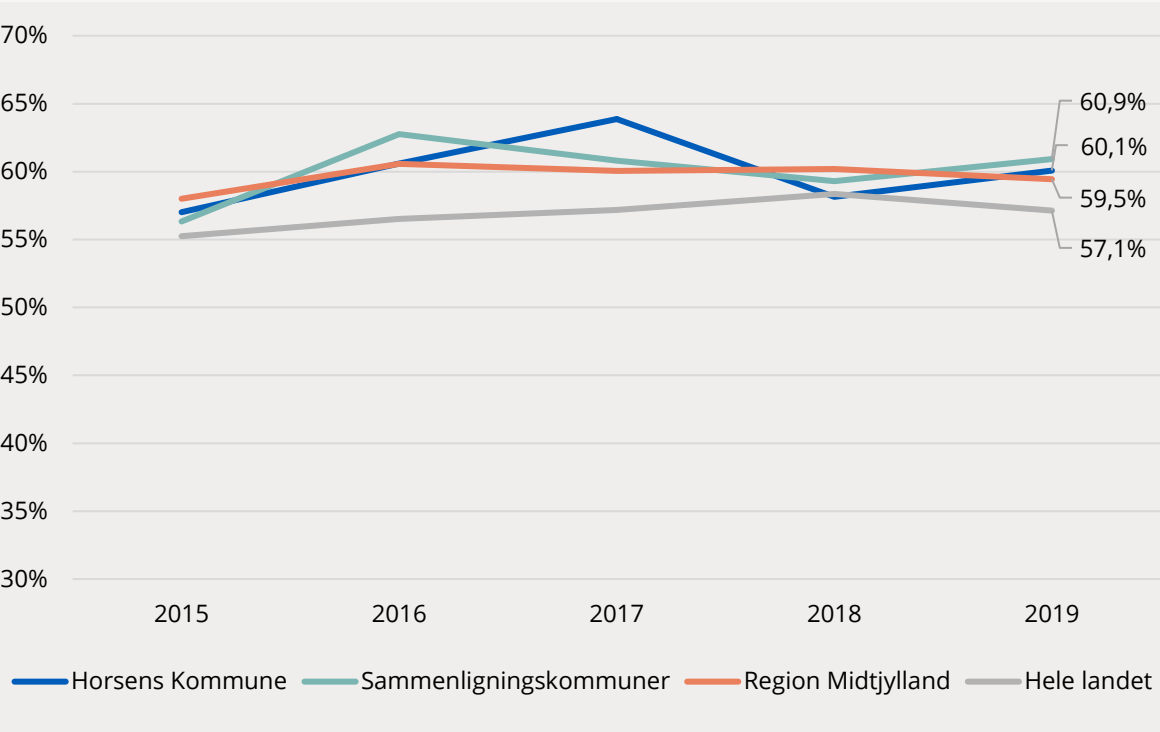
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst sektor er ikke medtaget.

Svag stigning i overlevelsesraten

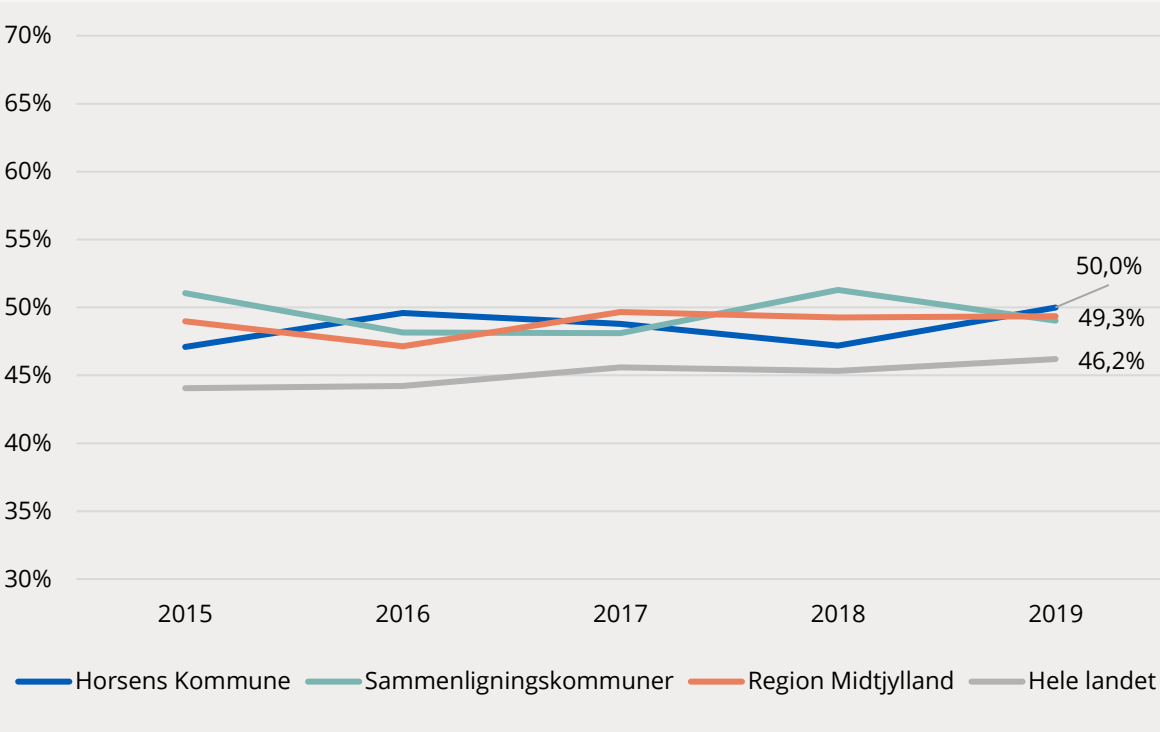
En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelsesraterne tre- og fem år efter etablering for iværksættere i henholdsvis Horsens Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Overlevelsesraten svinger typisk en del fra år til år i de enkelte kommuner. Set over hele perioden fra 2015 til 2019 er overlevelsesraten i Horsens Kommune steget en smule, og den ligger generelt tæt på niveauet i hele regionen. Det gælder både for den tre- og femårige overlevelsesrate, som ligger på henholdsvis 60 pct. og 50 pct.

Figur 5.3 Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2015-19

Figur 5.4 Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2015-19

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

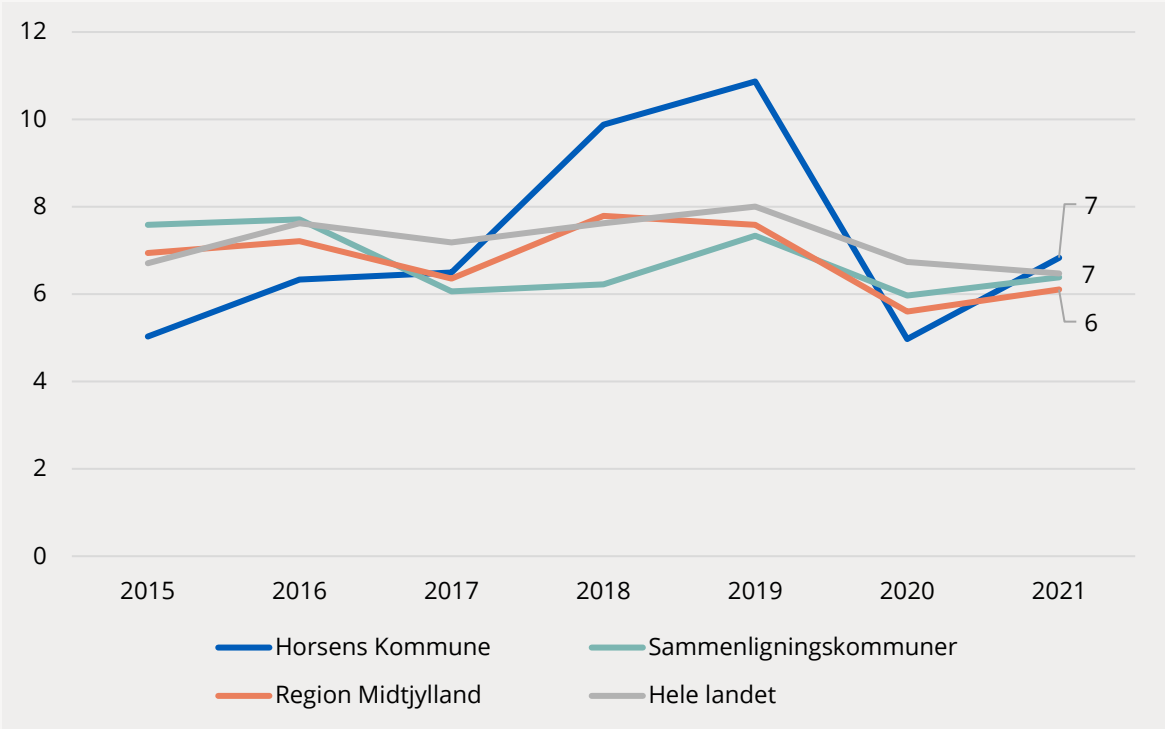
Antallet af konkurser har været på niveau med resten af landet i de seneste år

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Horsens Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at antallet af konkurser i Horsens Kommune har varieret en del fra år til år, og at det i 2021 lå på samme niveau som i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Figuren viser også, at antallet af konkurser generelt har været faldende under coronakrisen, hvilket naturligvis skal ses i lyset af adgangen til hjælpepakker.

Tabellen til højre viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Horsens Kommune. Som det fremgår, er bygge og anlæg den sektor, der har oplevet flest konkurser i 2018 og 2021, mens der i 2015 var flest konkurser inden for handel.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2015-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015-20.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Horsens Kommune på hovedsektorer, 2015-21

Sektor	2015	2018	2021
Handel	38%	28%	9%
Service	29%	23%	31%
Bygge og anlæg	24%	28%	44%
Transport	10%	9%	9%
Primære erhverv	0%	2%	3%
Industri	0%	9%	3%
I alt	100%	100%	100%

Variation i til- og fraflytningen af virksomheder

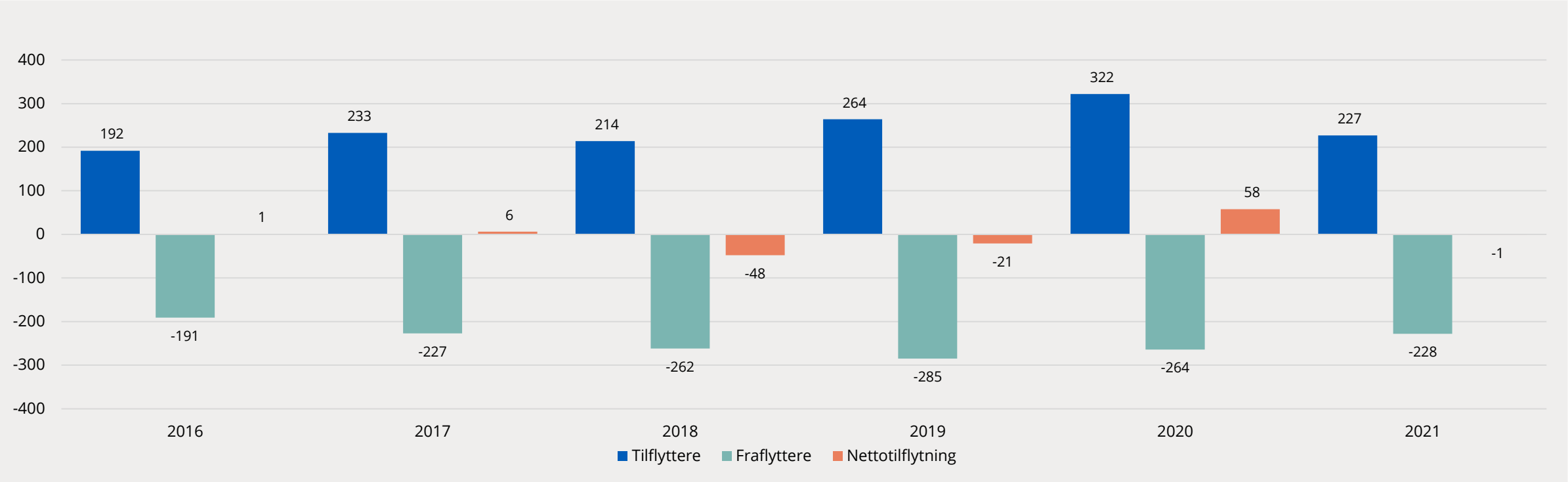
Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Horsens Kommune fra 2016 til 2021.

Horsens Kommune har både oplevet en positiv og negativ årlig nettotilflytning (tilflyttede minus fraflyttede) af virksomheder fra 2016 til 2021.

I 2021 var der 227 virksomheder, som flyttede til kommunen, mens 228 flyttede væk fra kommunen. Dermed var nettotilflytning på -1 i 2021.

Over hele perioden har der været en nettotilflytning på -5 virksomheder.

Figur 5.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Horsens Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

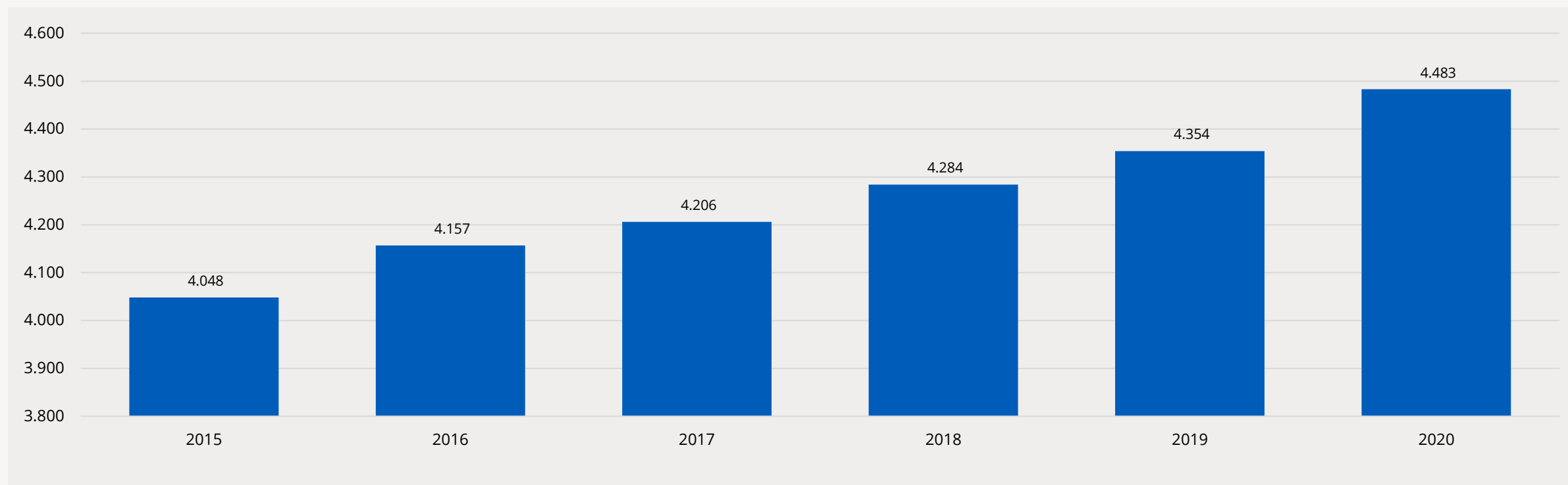
Antallet af virksomheder er steget betydeligt

Opsummerende viser figuren neden for udviklingen i antallet af virksomheder i Horsens Kommune. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Horsens Kommune er steget betydeligt med mere end 400 virksomheder over den femårige periode. Det svarer til en stigning på 11 pct.

Væksten var størst fra 2019 til 2020, hvor Horsens Kommune oplevede en nettofremgang på 129 reelle virksomheder. Også i perioden 2015 til 2016 steg antallet af virksomheder betydeligt. Generelt er det et markant resultat, at Horsens Kommune har oplevet en betydelig vækst i bestanden af virksomheder, mens coronakrisen var på sit højeste i 2020.

Figur 5.7. Udvikling i antal reelle virksomheder i Horsens Kommune, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Høj andel af iværksætterne og gazellerne i regionen kommer fra Horsens

Til sidst giver nedenstående tabel et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Horsens Kommune fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at de fleste af iværksætterne i Horsens Kommune kommer fra servicesektoren efterfulgt af handel. Det er også inden for disse to brancher, at de fleste af gazellevirksomhederne fra Horsens Kommune findes.

Nederst i tabellen ses, hvor stor en andel Horsens Kommune huser af de tre virksomhedstyper i hele regionen. Som det fremgår, har Horsens Kommune en høj andel af regionens iværksættere og gazeller i forhold til andelen af reelle virksomheder.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Horsens Kommune fordelt på sektorer, 2020

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge & anlæg	540	52	6
Handel	1.209	62	19
Primære erhverv	401	17	1
Service	1.924	142	14
Transport	160	8	1
Industri	248	10	6
I alt	4.482	291	47
Andel af Region Midtjylland	6,2%	7,0%	8,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2021.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed, skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Horsens Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

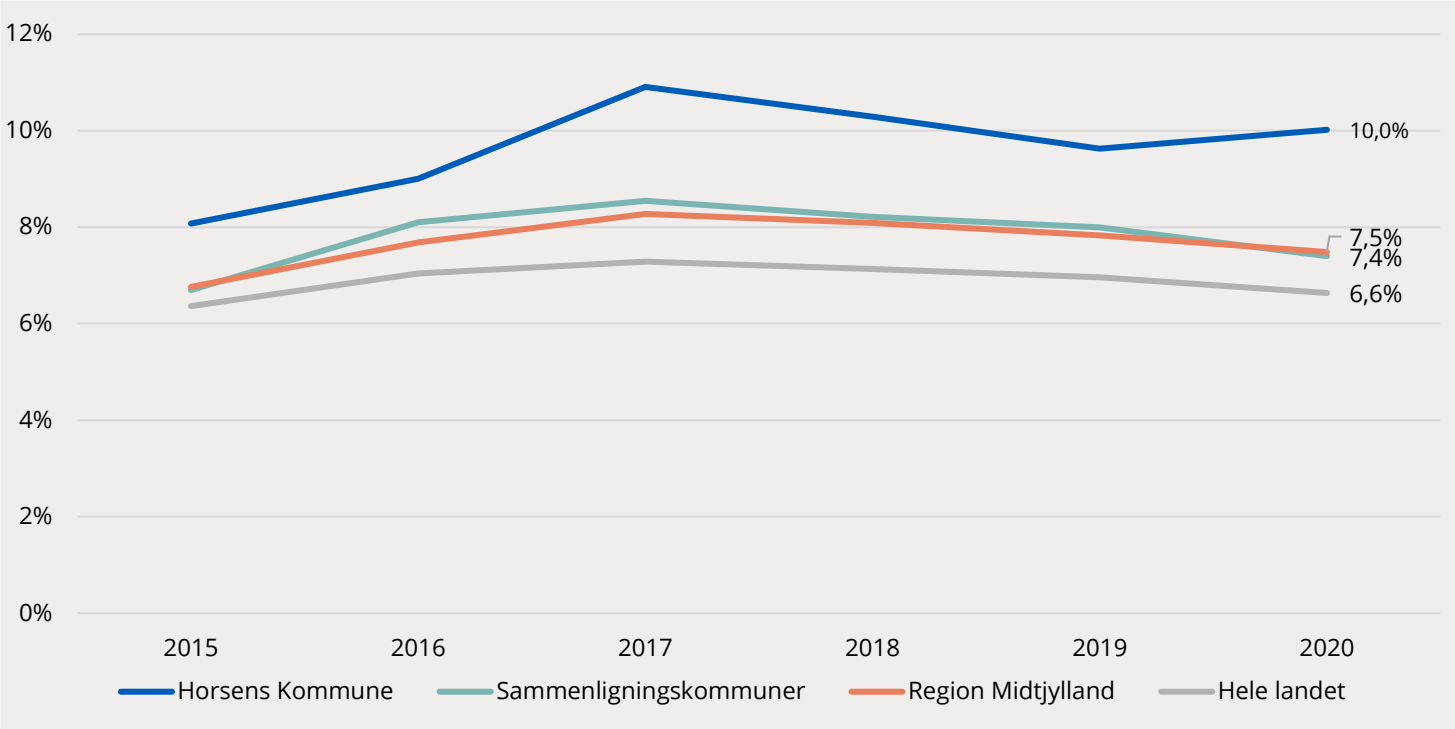
Høj andel af vækstvirksomheder i Horsens Kommune

Figuren nedenfor til venstre viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2015 til 2020. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på de erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

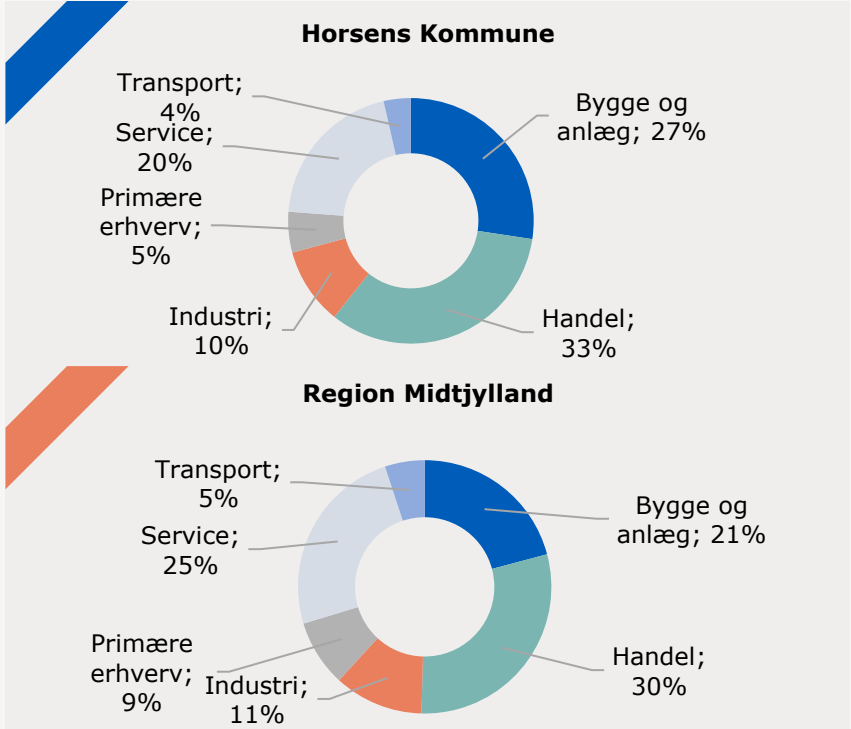
Det fremgår, at Horsens Kommune samlet over hele perioden har dannet ramme om en højere andel vækstvirksomheder end i resten af regionen og det øvrige land. Specielt i 2017 og 2020 lå Horsens Kommune højt på andelen af vækstvirksomheder. Det fremgår også, at Horsens Kommune på denne indikator har klaret sig bedre end sammenligningskommunerne, regionen og landsgennemsnittet i alle årene.

Figuren til højre viser, at Horsens Kommune har en højere andel af vækstvirksomheder inden for bygge og anlæg samt handel end hele regionen.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2015-20

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommunerne omfatter: Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

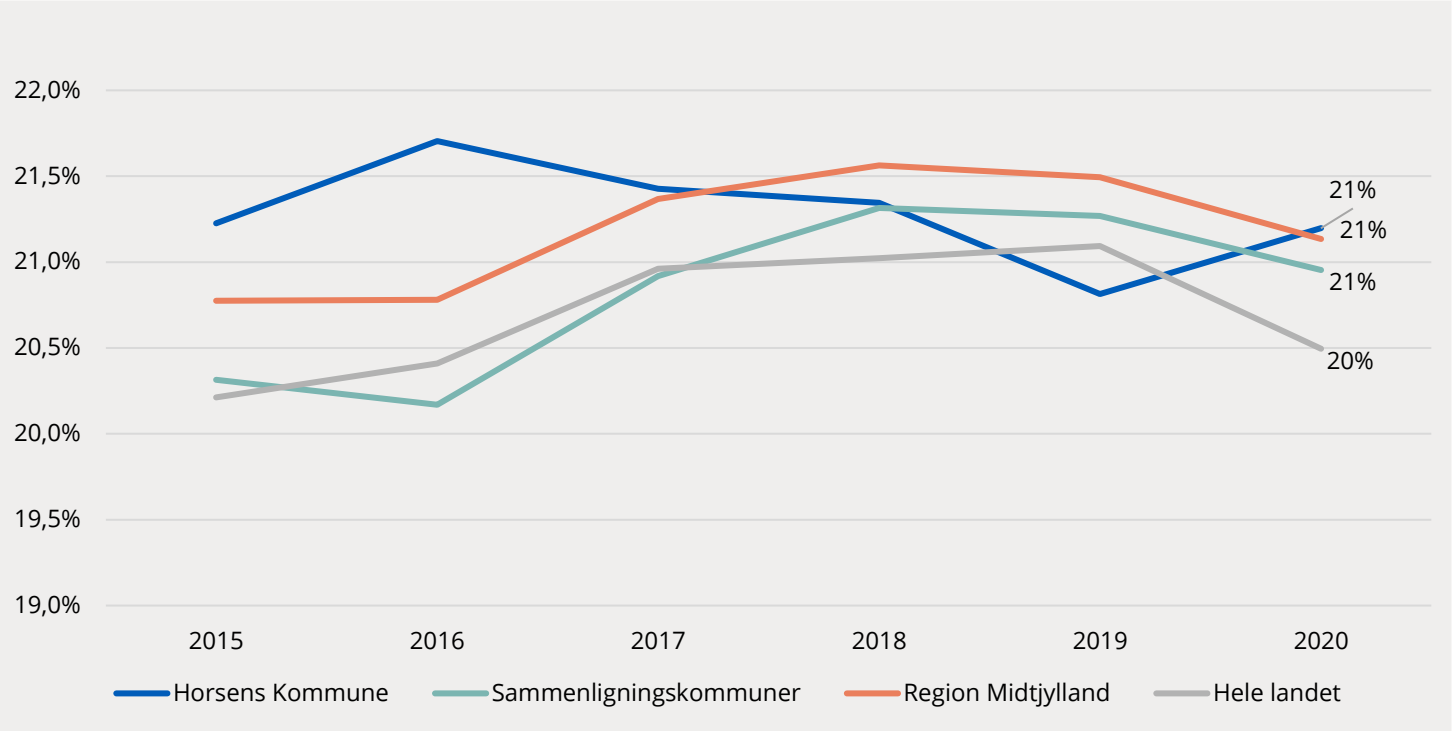
Andelen af eksportvirksomheder er på niveau med hele regionen

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2015 til 2020.

Holdt op mod sammenligningskommunerne og Region Midtjylland havde Horsens Kommune i 2020 en tilsvarende andel af eksportvirksomheder på 21 pct.

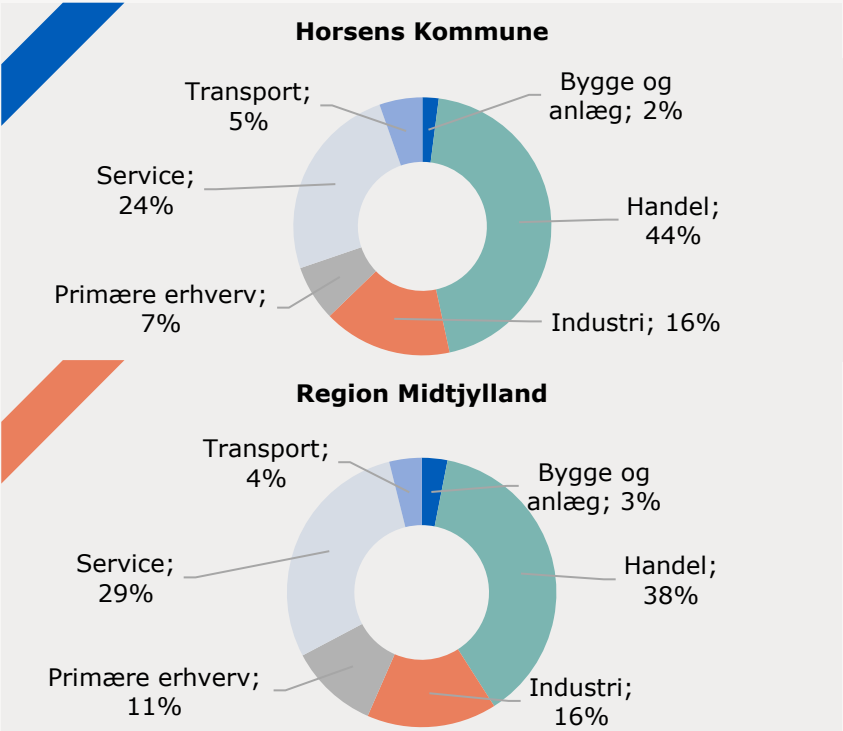
En forholdsvis stor andel af Horsens Kommunes eksportvirksomheder kommer fra handelssektoren, jf. figuren til højre. I alt kommer 44 pct. af Horsens Kommunes eksportvirksomheder fra handelssektorerne. Generelt er der kun mindre forskelle i fordelingen af eksportvirksomheder mellem Horsens Kommune og hele regionen.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

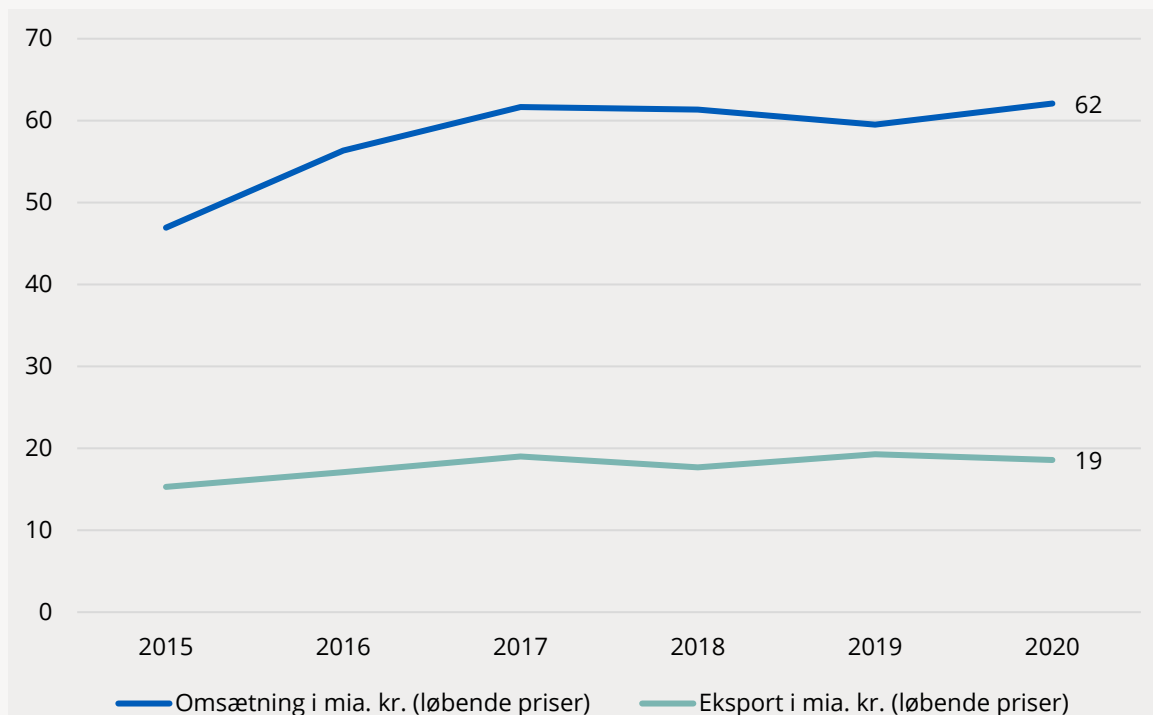
Begrænset vækst i eksportværdien i Horsens Kommune

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporter, giver figurene nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt private virksomheder.

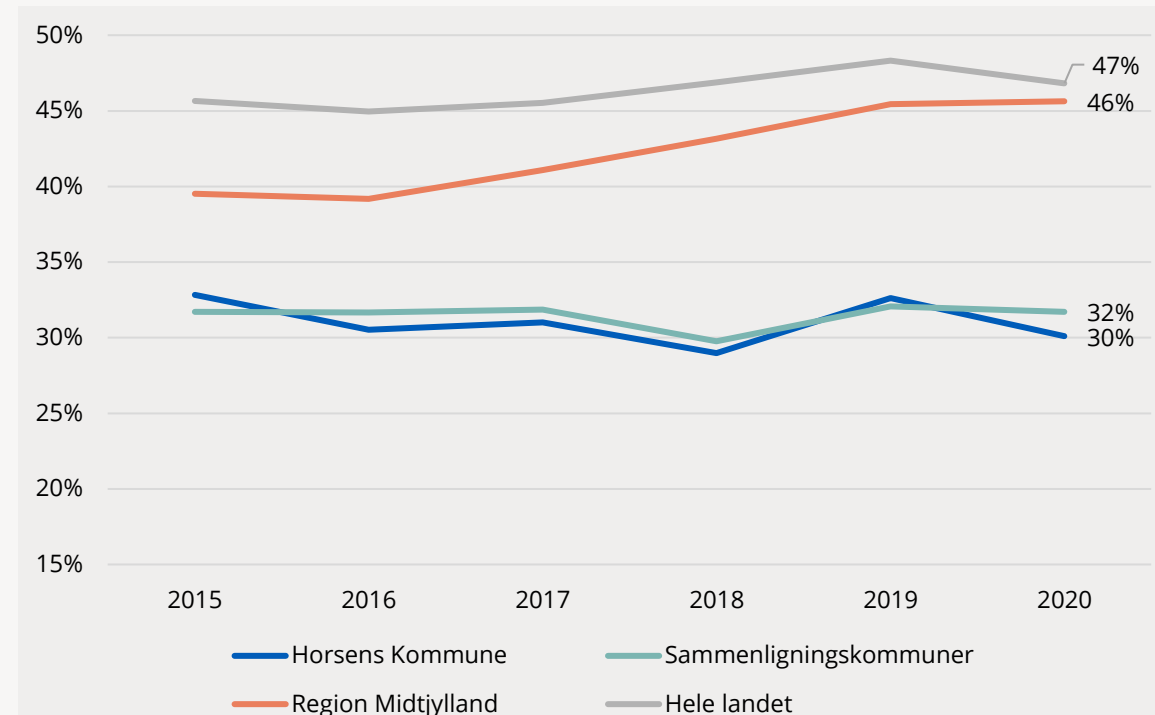
Figuren viser, at den samlede eksportværdi i Horsens Kommune kun er steget med 4 mia. kr. fra 2015 til 2020, hvorimod den samlede omsætning blandt de eksporterende virksomheder er steget med 15 mia. kr. i den samme periode.

Derudover viser Figur 6.6, at der fra 2019 til 2020 er sket et lille fald i eksportens andel af den samlede omsætning i de eksporterende virksomheder i Horsens Kommune. Samtidig fremgår det, at eksportens andel af den samlede omsætning i de eksporterende virksomheder i Horsens Kommune er betydeligt under gennemsnittet for Region Midtjylland og hele landet.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Horsens Kommune i mia. kr., 2015-20

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2015-20

7 Profilanalyse – highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til Profilanalyse 2022.

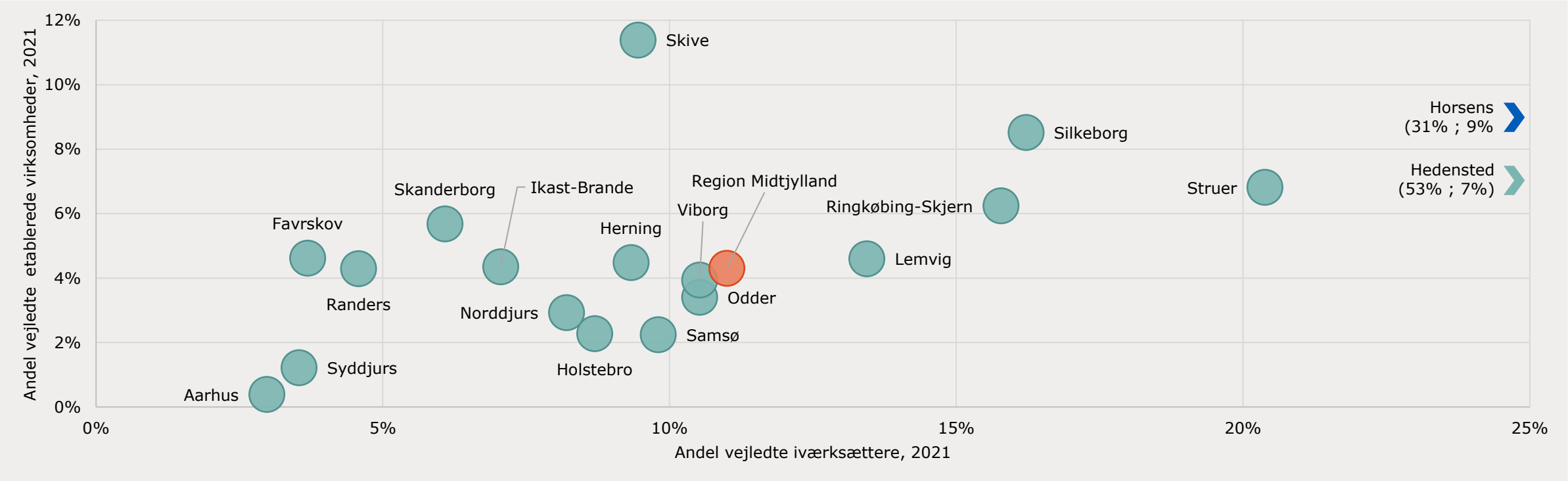
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Horsens Kommune ligger markant over regionsgennemsnittet. Ligeledes ligger Horsens Kommune en del over gennemsnittet for andelen af vejledte etablerede virksomheder i 2021.

Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, mv. er ikke omfattet af figuren.

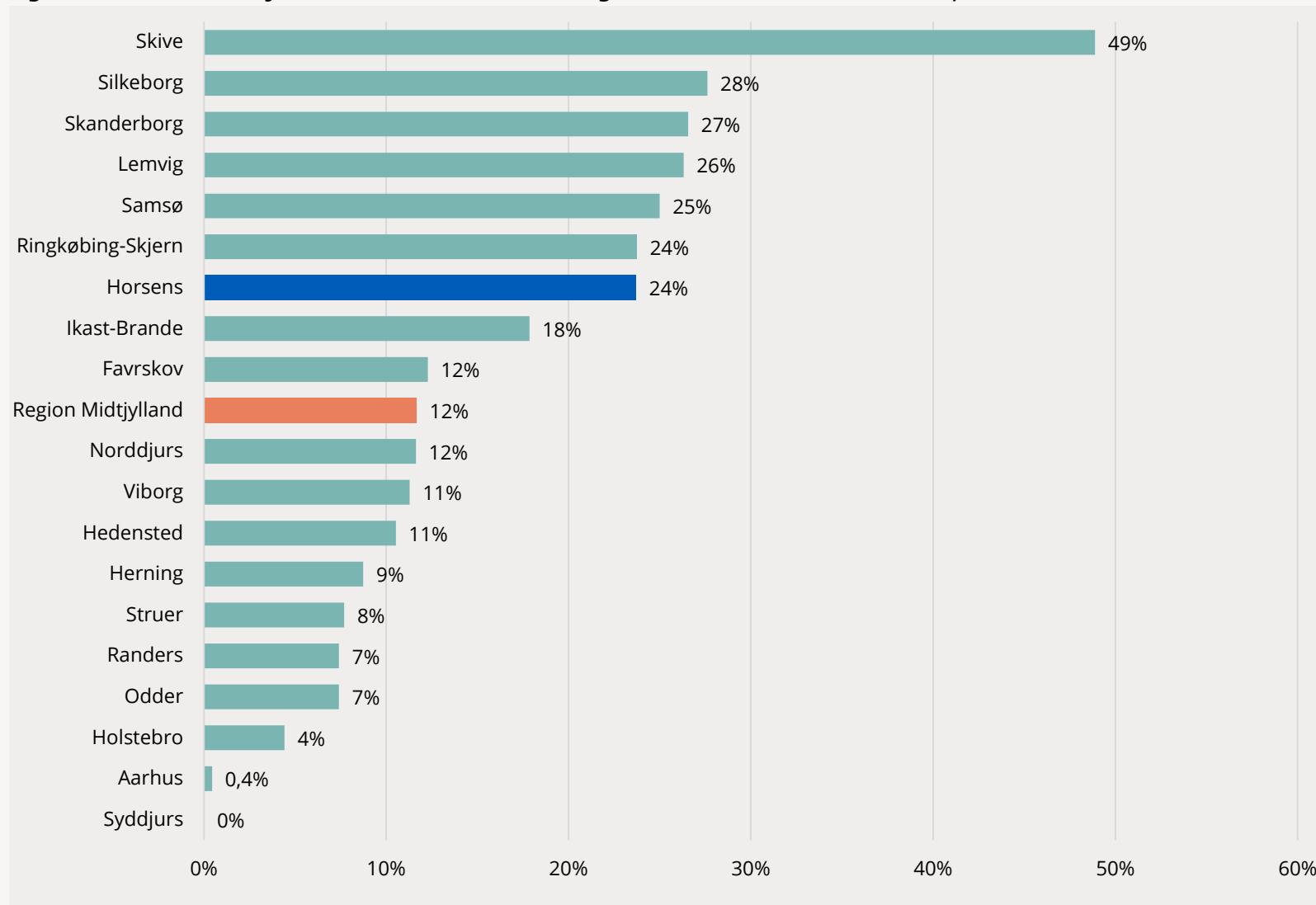
Figur 7.1 Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2 Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser, hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se definition nederst på siden) der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at 24 pct. af virksomhederne i vækstlaget i Horsens Kommune har modtaget lokal vejledning i 2021. Dette er over regionsgennemsnittet på 12 pct.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

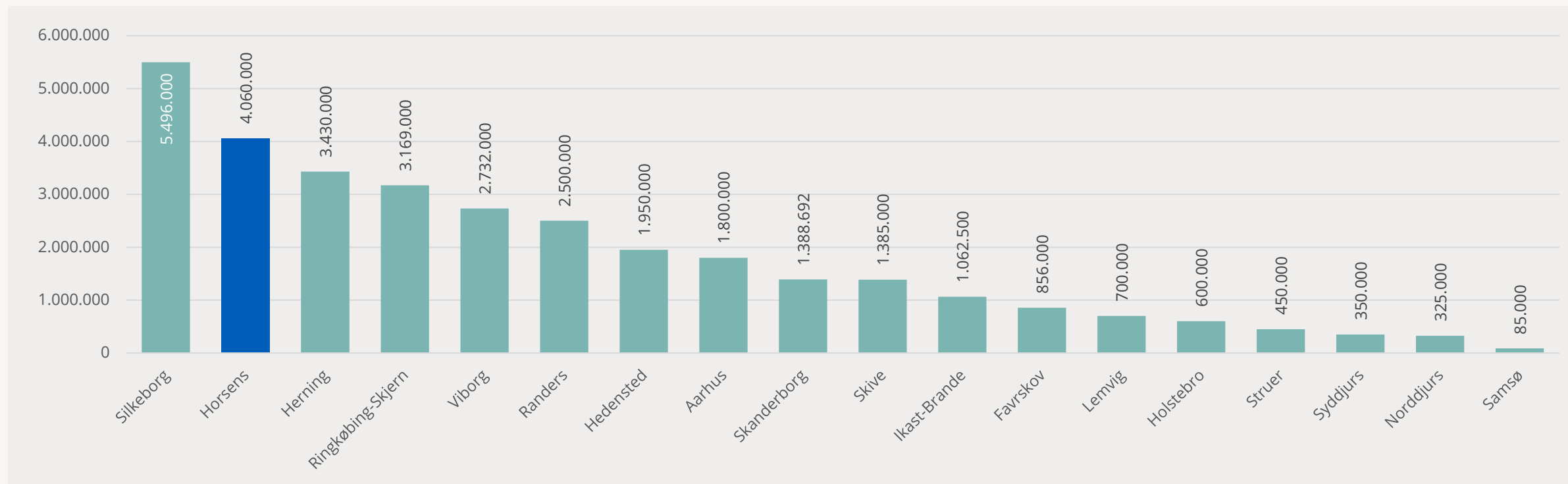
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2021

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som hver kommune har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune, hvor mange midler der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren nedenfor viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, og i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder Kommune.

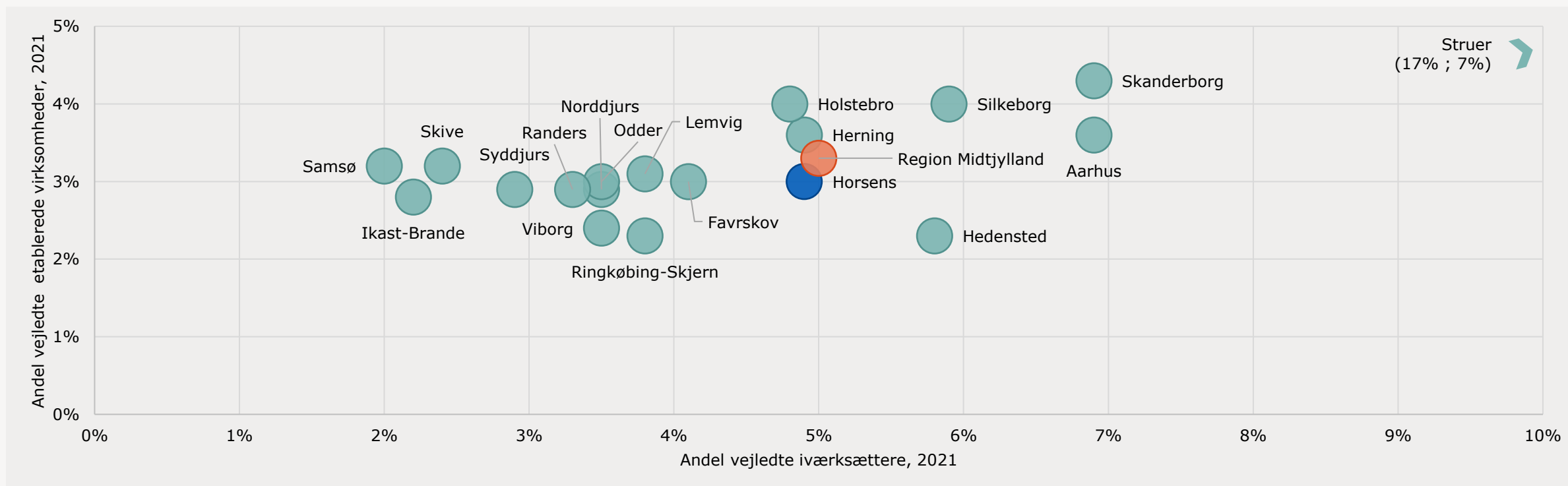
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Horsens Kommune på dette område er fem pct., hvilket svarer til regionsgennemsnittet. Tilsvarende er andelen af vejledte etablerede virksomheder tre pct., hvilket også er på niveau med gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

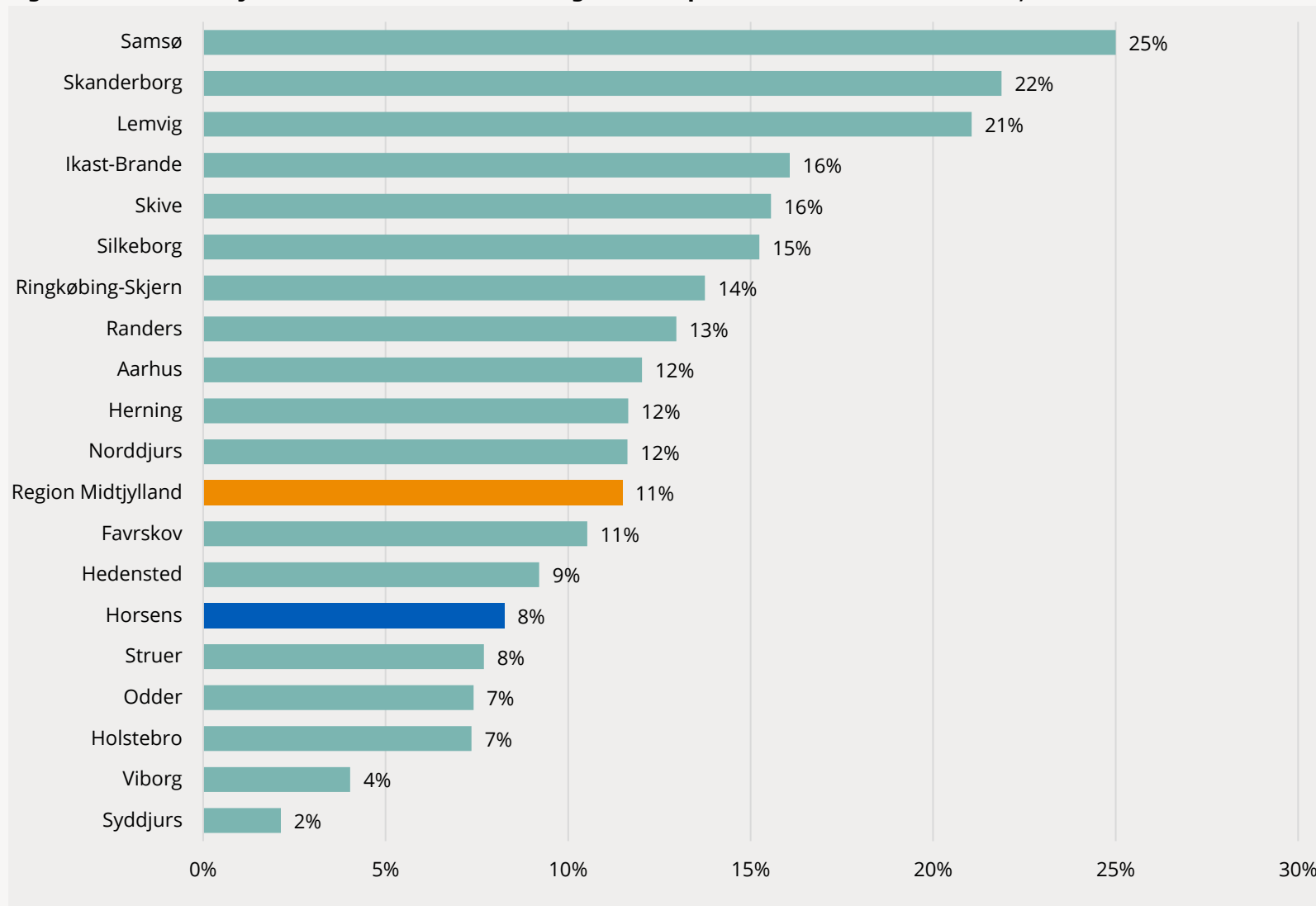
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.4 Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5 Andel af vejledte virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder i vækstlaget der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Horsens Kommune blev der i 2021 ydet specialiseret vejledning til otte pct. af vækstlaget. Det er under gennemsnittet på 11 pct. for alle midtjyske kommuner.

Generelt er der stor spredning i andelen af vejledte virksomheder inden for vækstlaget.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, maj 2022.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.